

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P, FÉLÉVRE 8.— P, NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGÓ, FÉLÉVRE 10.— PENGÓ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér
A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő
A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FÖLDSZ. 2.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekkzáma száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottnak tekintik, mint az előző megrendelése szolgált

Nagyhirdetések ára: egy hatodhastásos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér
Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Gépészt keresünk április 1-re Láng féle 60-90 HP egyenáramú félszélű gépezet. Csak megbízható szakemberek ajánlkozhatnak, a kik fenti gép kezelésében teljesen járatosak és a vaszertergályozáshoz is értnek. Fizetés megegyezes szerint. Pár személyi adatok részletes megjelölésével Németh Viktor hengermalom Dunakiliti, címre küldendők.

Budapest környéki 2 vag. malom. üzemvezető főmólnárt keres. pályázók igényeik megjelölésével sajátkezőleg csak olyanok írjanak, akik 8-10.000 P készpénz óvadékot tudnak adni, az üzemeltető pedig önállóan vezeti. Cím: dr. Osztrólczyk, Budapest, Királyi Pál-u. 7. 6113

Gépkezelőt keresek stabil gép. ki a fűtést vállalja. Farkas Gyula, Ózd, 6109

Megbízható beszállító molnársegedet keresek azonnali belépésre, aki egy állandó munkát meg tud vállalni. A malom állandó vízü turbinás, 4-járatú vámmalom. — Sudár, Bakháza, u. p. Babócsa, 1986

ÁLLÁS KERESŐK

Főmólnári állást keresek, malomipari tanulmányokat végeztem, a mai korok legmesszebb menőkig megérett, az örök minden ágazatában nagy gyakorlattal elismert, jó szakember vagyok, diagramot és malom üzemeltetést felelősséggel elvállalom és a malom gazdaságos vezetését, a lisztet versenyképességet. Közép- és nagy malom szives meghívását kérem. Balajti Kálmán főmólnár, Kiskunhalas, Tábor-utca 19. 6104

Anyországból kereskedelmi érettségivel, jutalommal oklevéllel szabadult molnárseged, tökéletes könyvelő, gép- és gyorstörő, bel- és külföldi gyakorlatlalt, nyelveket beszél, bármilyen, lehetőleg tisztviselői állást válllok. Adai Béla, Taracskő, Kárpátalja, 6101

Főmólnári állást keresek elsőrendű szakember, úgy az automatikus mint a visszavezetés magasfokú szakember. Próbaidőt ellátok. Szives meghívást kér; Ferencczy főmólnár, Mándok, Tiszavéki malom, 1983

28 éves mestervizsgázott, jó megjelenésű, örök időközönként jól bannit tud molnár, főmólnári, kezelői, vagy jobb segédi állást keres március 15-re. Váradi, Balatonboglár, Hengermalom, 1981

Főmólnár abszolút megbízható, elsőrendű munkarő, üzembeszűntetés miatt állást keres. Nagyobb vegyipari malom megkeresését „Dunántúli 1977” jelgére a kiadóhivatalba kéri. 1977

Főmólnári kezelői állást keres középkorú nőtlen, állandó helyre, Tóth János főmólnár, Itecs, (Heves megye, 1978

Közéngenerátor fűtő, vízvezetékterelő, nőtlen, állást keres március elsejére. Bolyán István, Tarcal, 1981

Középkorú nos molnár állandó állást keres azonnalra vagy március elsejére bármilyen malomb. Jozan, rendszerítő szakember minden rendnek megfelel. — Molnár J., Szulók, 1980

Kezelői állást keres megbízható nem hadmentes március 1-re. Dobó Béla, Nagykálló, 1990

Kezelői molnári, esetleg jobb segédi állást keres 38 éves szakmolnár. Szives meghívást kérek Hegedűs János, Ceglédbercel, 1988

33 éves molnár fiatal molnárseged öccsével kezelői vagy jobb segédi állást keres bármilyen rendszerű malomb. Szives meghívást kérek Szabó György molnár, Tét, Győr megye, 1992

VEGYESEK

Legalcsóbb a motorüzem. Alakítottam malomban garanciával megkezdő alsósziváru fagigenerátort kétaknásra. 30%-kal kevesebb fogyasztás, 15%-kal több lőerő. Nincs bűz, nincs kátrány. Nyersolajmotorokat átalakított, javított, üzembehelyezek óra- és napiért: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci útnál, 2065

Malomszerelést beosztást, diagram készítem önállóan vállalom. Műhelyemben átalakított, készítek és eladok sikszitákat, daragépeket, felvonókat, daralóköveket igen kedvező árban, újban is. Szabó Imre szerelő főmólnár, Budapest, Vilmos császár-út 76. III. em. 5. 2330

Különleges köleshántoló gépei kő és parira nélkül tiszta lából 2-3 maza óránkénti teljesítmény. Uszkos kölesből is tisztán dolgozik. Készíti: Sütő István, Hajduböszörmény. Továbbá készítek lisztkeverőt és taroló berendezést. Újjonan építek és javítok malom berendezést. — Válaszbélyeg küldendő. 6080

Daralóköveket és hámozógépeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csilozórugyár, Budapest (VI., Főveny-utca 89.) Tel.: 291-493 2003

Stabil magas- és alacsony nyomású 60 HP gőzgép, fekvő kondenzátorral, gyártóval javítva eladó, Heisler Vilmos, Szerszámgyár, Mátyásföld, Keresztúri út 1-3. 6112

Eladó jéggyári berendezés, üzemképes, 10 óránként 12 maza teljesítményű, a jéggyárhoz borkészítéssel berendezés is van Bereczky Sándor, Újkécske, 1989

Keresek jobb malombéreltet kellő fedezetel, vízzel hajtott előnyben és egy pár cséplőgépet 1000-1200 ért megvételre. Ajánlatot Igar malom, Igar, Fejér megye, 6114

120-150 HP Schlick- gyártmányú szivógázmotor gyári szavatosság mellett jutányos áron kapható. Kurucz Testvérek, Budapest, VI., Angyalódi-út 6. 2269

Csendestársat keresek egyedüli tízeves bérmalomozó üzemterez pengővel. Bővebbet Polentay főmólnár, Gámás, 1985

Golyóscsapágyakat cséplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával, javítunk. Új golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: Solymossy és Tsa, Budapest, Tavaszmező-utca 6. 469

Eladó nyolcszázás dupla és egy 11/4 szimp-la hengerek. Mindkettő isen jókarban. Válaszlappra választást Ferrő István, Kiskunmajsa, Kigvós-pusztá, 1991

Eladó faszen szivógázmotoros daráló szelmalomban, lakóházzal, esetleg berendezés. Csak válaszbeléges levelekre válszolok. — Erdélyi Selmeczy Árpád, Szeged, Kormányos u. 3. 1987

Hengerfejrepedés ellen védekezhetsz a „Motorvédő” készülékem alkalmazásával. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2191/1

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugotán akar aludni, traktort, szivógáz-, benzín- és nyersolajmotort — 2 lőerőtől kezdve — Diamanthoz jöjjon venni, mert egyévi jótállást vállal és részletezésre is ad. Budapest (Váci út 86.) 2092

Eladó 1 darab 20 collos fűgőleges daráló komplett felszerelve jó kövekkel. Új. Sipkoczki Sándor, terménykereskedő, Gádoros.

4-járatú gőzmalom bérbeadó. Felvilágosítás: Akos, Budapest, Üllő-út 87. 1937

Ganz hengerek 30/60, 25/60, 22/65 dupla vaszszekrényes, 29/60, 9/14, 3/8, 21/a, 21 dupla taszkerekes, kitűnő állapotban azonnali kaphatók. Rác Armin és Tarsa, Budapest, VI., Ó utca 7. sz. 2295/2

Kettős daratisztítógépet rakatáról szállít: Kann és Heller Rt., Budapest, (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Szalagfűrészek és fagegymunkálógépek eladók: Horetzky Károly, Újpest (Szent István-tér 17.) Telefon: 494 095 2300/1

1-es sz. Besser Rental elcsón kapható. Rác Armin és Tarsa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2295/1

Eredeti Oroszlán-védjegyű szítaszékek, drot-szövekek, koptatószövekek legolcsóbban: Ioseth Györgynél, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

Hofherr gyártmányú, 3 HP petróleumüzemű lokomobil 2 collos szivattyúval eladó. Borbély gépjávitó, Hatvan, 6059

Faszekrényes hengerek kaphatók. Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár út 62. 2190 b

Hengerfejet és szelepet lovas 2 hengeres Láng gyári Sulzer-Dieselmotorhoz, Leírását ármegjelöléssel kérem Csátaljai Hengermalom, Csátalja címre. 6111

Keresünk 38-42” francia kőjárótól órlésre barajtorját teljes felszereléssel, részletes leírással ajánlatot kérünk. Felsőmindszenti Hengermalom, Baranya megye, 1982

Malomszereléseket örlemények jó kiaknázásál, 25 éves szakismerettel vállalom. Készítek modern malomgépeket volt Első Magyar Gazdasági Gépgyár főszerelője és művezetője Kleicska, most Falusi József, Alag, Pest mellett, 1975

Chronos 15 kg-os automatikus mérleg azonnali szállításra kapható. Rác Armin és Tarsa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2295

Motorokat fa-, csutka-, barnaszénüzemre 10-150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári főjavításokat, hengerfűrészeket, csiszolókat, dugattyúkat, gyűrűket, hengerveleket, főtengelyeket előnyös árban készítenk. Átalakításokat minden üzemre vállalom. Csereszleket körünk: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Angyalódi-út 6.) 2038

Ha az új rendeletben előírt lisztminőségeket jelenlegi berendezésével gazdaságosan akarja elvégezni, bizalommal forduljon hozzám. Fáber malomépítész, Hajdusoboszló, 6086

Villanymotorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest, V., Váci-út 18. 2042

Eladó 85 PH 1926-ban épült Martos és Herz gyártmányú eredeti szivógázmotor, kiigazítatlan karban, kőcsiszló, Jókai-utca 31. 6115

Pénzt kereshet ha szaklapban hirdet. A szaklapot ötdízezer malom, ezeknek műszaki személyzete, kereskedelmi vezetői olvassák. A rokonkzámak, a terménykereskedők, gépgyárak, műszaki kereskedők szintén a szaklap olvasói közé tartoznak. Ha valamilyen beszerzési, vagy eladni akar, hirdessen a szaklapban, mert akkor gyorsan éri el célját és eredményeket tud felmutatni.

Eladó kifogástalan állapotban kettősziott Ganz hengerek 21/a, Radikál 1/2, számú, Emag lisztfelbontó 2, Wörner 1, fegyvergyári légtartály, Compressor lépcsős, Májerszky magázórosta, 42 collos kőjárát komplett, kis magzúzó 4 hengeres, korszerű 2 colos. Cím: Hengermalom, Kisléta, 6076

Keresek jókarban lévő használt első Magyar Gépgyári vetőmagzúrt. Ajánlatot a kőadósra 6110

Hofherr gyártmányú négy és fél HP petróleumüzemű lokomobil 3 collos árszítószivattyúval eladó. Borbély gépjávitó, Hatvan, 6060

Kiőrőlét elősegítheti, ha „TIPP” tányérfelbontókat dolgozik. Raktárát szállíthatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2296/2

Patkányirtást válllok dírekt patkányirtásra kitenyészelt, betanított, szelid görényekkel. Görényeim végigjárják az összes patkányjárta utcaakat, lyukakat és az ott lévő patkányokat 100 százalékban megfojtják. Erről sok elismerőlevél, bizonyítvány és fénykép tanuskodik. Adamovich Imre, Ersekújvár, Postafiók 70. 1960

A jó bornak nem kell cégér! Valamikor ez volt a jelszó. De az idők múlása erre a hajdani igazságra is — mint annyi sok másra — rácafol. Bizony, a jó bornak is csak akkor van keletje, ha azt megfelelően cégérezik, hirdetik, reklámozzák. Lám, még a legáltalmasabb államok is a reklámozás kénytelenek fordulni. A rádió hirdeti céljaikat, elveiket és igazságait. On se lehet kivétel ebben a tekintetben, különben a mai lázas korban elfelejtjük, vagy észre sem veszik. — Azért: Hirdessen a Magyar Molnár lapjában.

Golyóscsapágyak csapágyak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron: Nánási Sándor, Budapest, V., Váci út 44. (Ferdinand-hídnál) 2036

Szabadonlengő siksziták, daratisztító, hámozót, kefégepet jutányos árban szállítok. Fáber malomépítész, Hajdusoboszló, 6085

Traktor- és stabil-hengerek főtengelyek legprezicebb kőszőrülése modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapaszékek, szelepek stb. legolcsóbban, gyári garanciával: Solymossy és Tarsa, Budapest (VIII., Tavaszmező-u. 6.) 468

30/60 Seck tartalék-henger teljes vastagságban rovátkolt, olcsón eladó. Kriszthaber Károly, Budapest, Klapka-u. 7/b. 2066

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántómotor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.) 2041

21/a hengerek azonnali szállításra kaphatók. Rác Armin és Tarsa, Budapest, VI., Ó utca 7. 2142/t

Sárospataki malomköveket olcsón szállít: Kardos Dániel malomkőfaragó-mester, Sárospatak (Kövi Sándor-utca 2.) 417

Elektromotorok dinamók nagy választékban, tekerelés, szerelés, csereszlepek. Rymorz, Budapest (Váci-út 50.) 2035

Seck kúptányéros kefégep kapható. Rác Armin és Tarsa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2142/g

Lisztkeverőgépek komplett keverőberendezések igen tökéletes kivitelben azonnali szállításra kaphatók. Kettő Antal gépészmérnök, Budapest, XIII., Lehel-utca 64. Telefon: 298-036. 2129/a

Malomkövek darálásra és kiőrülésre, valamint ön-élesedő működésű francia kvarcból és görög smirglből minden méretben kaphatók. Kann és Heller Rt. 70 éves malomkőgyára, Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2190

Szítaszékek darabok, újak minden számban legolcsóbban: Karikónénál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Wörner 2. sz. Radikál hámozógép olcsón kapható. Rác Armin és Tarsa, Budapest, VI., Ó utca 7. sz. 2295/3

Csigatriórt ha jól akar, gyűjt vegyen. „Spirál” védjeggyel készítenk. Beszerzhetők: Ürményi Károly cégnél, Budapest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Önműködő gabonamérleg 5, 10, 20, 50, 100, 200 kg egyszeri kiőntésre használt és új állapotban raktáron. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia utca 21. 2296/3

„Rábe” tányéros modern raktárról kaphatók: Rác Armin és Tarsa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009

Függőlegeskövű daralók különféle nagyságban, használt és új állapotban kaphatók. Kann és Heller Rt., Budapest, V., Vilmos császár-út 62. 2190/v

Mérlegek újak és használtak állandóan raktáron. Javításokat a legolcsóbban vállalja: Fodor Andor, Budapest (VII., Dembinszky-u. 9.) Tel.: 349 810. 2194

22/65-ös faszekrényes Ganz hengerek használt tartalékengerei keresek. Egri malom, Vámospércs, 1979

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevároló- és buktatórésztel, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválasztók**, minden ontvénnyel külön is adok generátorokhoz. Készítek hengerfűrészeket, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen. Mindenem malomigép-vasalkatrészeket készítek: Bartók György gépüzeme, Budapest, XIII., Szegedi-út 48. 2012

250 HP-s 3 hengeres Grazer gyártmányú Dieselmotor kifogástalan karban eladó, szivógázmotorra könnyen átalakítható. Koch Sándor, Jókai-utca 31. 6116

Veszek fagegymunkálógépeket és asztaloszerzőmunkákat készpénzért. Közvetítőket díjazok: Horetzky Károly, Újpest (Szent István-tér 17.) Telefon: 494-095. 2300

Malmot keres iparigazoló ványal rendelkező öskereszettel hadmentes szakember helyre, elszámlásra vagy társasálaton, esetleg főmólnári állást vállalom. Szives meghívást részletes leírással illetve feltétellel kér. Kövér Ferenc, Gyula, Hungária-malom, 6096

Automatikus gabonamérleg (Chronos) malommérleg javítása, szakmerítő, garanciával. Új mérlegek gyártása, Vétel, csere, karbantartás, állami hitelesítés: Tomolák József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Elektromotorok dinamók generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányos kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.) 2011

Malmosok figyelmebe Mindenféle műszaki cikkek, Dufour szítaszékek, malomkövek, végtelenített teveször-szjak, hevederek, csapágy-fémek, bronzrudak stb., vala mint mezőgazdasági gépek és alkatrészei állandó nagy raktáron. Ürményi Károly műszaki nagykereskedő, a Baross Szépvesség tagja, Budapest, V., Báthory-utca 7. 2139

Csigatriórt gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest, Báthory-u. 3. 2033/1

Szalagfűrészt minden méretben, újak és használtak és egyéb fagegymunkáló gépek állandóan kaphatók. Kellner, Újpest, Petőfi-utca 22. 2174

Hengerek fogaskerekek, tartalék-hengerek, Ewart-lénc, filtervaszré-szek, kővaszrések, közlómű-alkatrészek és az összes malomberekesztési cikkek jutányos árban beszerzhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gömb-utca 36. Tel.: 291-438. 2037

Villanymotorok dinamógépek állandó raktáron, javítóműhely: Elektropár, Budapest, (VI., Csengery-utca 71.) 123-882. 2002

Még ma küldje be hátralékos előfizetési díját

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat
közgyűlési meghívóik, zárszámadásaik és hivatalos közleményeik lapunkban való közzétételre kérjük.

Kiárusítás:

21-es és 22-es hengerek, Ewart-lánccok, gall-lánccok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart; Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Ganz T. II. 25/30 hengerek, gyárilag javítva, kitűnő állapotban kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2296/a

Keresek egy 200 lörös motorhoz kátránykiválasztót. Méretet és árajánlatot kérek. Hungária-malom, Debrecen. 6119

Traktor- autó-, motorhengerek, csiszolások, főleg gelycsiszolások. Hőkezelt dugattyúgyűrűk gyártása. Dugattyúk, dugattyúcsapszék, szelepek, hengerfejek, hengerhüvelyek, az összes használatos traktormarkákhoz. Gőzgéphegerek fúrása. Csepélgépekhez szalma- és törekrázótengelyek. Motorfőtengelyek; Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Teve-u. 33.) 2034

Készíti és forgalomba hozza **JORDÁN VIKTOR, KÁL**

Gőzszivattyúk centrifugál-szivattyúk, kompresszorok, locsolótörők, alkalmi áron a megalint Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár-út 61. 2224

Eladó eredeti Benz szivó-gázmotor 50 HP, teljesen üzemképes faszén-generátorral, 1 drb. Hofherr négyosztályos síkszita 1870x1500 méret, Seck Reform 300 mm széles, 1 drb. Ganz vasszekrényes 350x600 sima, 1 drb. Ganz faszekrényes 11/4 hengerek rovákkolt. Mohl Lajos, Öttevény, Győr m. 6108

Porcellán tartálék hengerek Wegmann-hengerekhez 26/90 és 35/40 méretekben kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2296/b

Elsőrangú eredeti 16 lovas szivógáz-motor, majdnem vadonatúj 930 pengőért eladó. Erdekldők „Négyhengeres fekvő 6118” jellegre irjanak a kiadóhivatáiba. 6118

Leszerelés alatt levő nagy gőzmalomból különféle hengerek, hámzógépek, síkszíták, Reformok, serlegfelvonók, közlóművek stb. nagyon kedvező árak mellett azonnali szállításra eladtnak. Tekintse meg új gépraktárait: Budapest, XIII., Lehel-utca 64. szám alatt; Kendoff Antal gépészmérnök. Telefon: 298-036. 2129

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Leveleikhez, ajánlataikhoz ne csatoljon eredeti okmányokat, mert ezeket a Kiadóhivatal nem vállalhat felelősséget. Az esetleg elkallódó okmányok pótlása igen nehéz és költséges. Azért csak ezek másolatát küldje be ajánlataival.

SZERSZÁMOK, tartalék géprészek, szíjak, különböző műszaki vas- és faanyagok kiárusítása

EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR RT. BUDAPEST, V., UJPESTI-RAKPART 39. SZ. TELEFON: 292-279.

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSÁK
Ford és Fordsonhoz LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM TELEFONSZÁM: 115-459
SPECIÁLIS JAVITÓMŰHELY

A valódi svájci
SZITASELYEM

100 év óta legjobban bevált

A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szítalóképességet és a nyílások egyenletességét.

Beszerezési források ügyében forduljon a következő címre:

SCHWEIZ, SEIDENGZEFABRIK A. G. THAL (Schweiz)

MÁVAG

barnaszéngenerátor

üzembiztos, robbanásmentes. Nagy megtakarítás a fa-, faszén-, Diesel- és gőzüzemmel szemben. Üzemben az ország minden részében.

MÁVAG

kőrforgó-, turbina- és dugattyús szivattyúk, duplex gőzszivattyúk, víz- és gőzarmatúrák, tolózárok, csapok. Ismertetés, mérnöki látogatás díjtalan.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VASGYÁRAK
KERESKEDELMI KÉPVISELETE R. T.
Budapest, VIII., Múzeum-kr. 18. Tel: 133-394

Órellenőrzőóra

és azok tartozékai; papírszalag vagy számlap, könyv, fésű kules, doboz, bőrtok állandóan raktáron. — **ÓR-ES AUTÓÓRÁK,** valamint kilométerjelzők szakjavító műhelye

SCHVARCZ TESTVÉREK aranyéremmel kitüntetett órásmesterek Budapest, VI., Podmaniczky-u.59. Tel.: 129-624
Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadunk

Stabil és félstabil gőzgépek,

kazánok és alkatrészek, műhelygépek, kézi szerszámok kaphatók

EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR RT. BUDAPEST, V., UJPESTI-RAKPART 39. SZ. TELEFON: 292-279.

Napraforgó-

és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsiradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi:

Hacker Testvérek

Budapest, IX., Koppány-utca 11
Telefonszámok: 138-105 és 186-935

Őrleményt, gabonát, terményt vesz és elad:

»BARÁZDA«

Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.

Budapest, VI., Vilmos császár-út 45
Telefon: 119-516

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac:

Buza. Az irányzat szilárd, azonban kínálat hiánya folytán üzletelen.

Rozs. A jegyzés változatlan, üzletkötés áru hiánya miatt nem volt.

Árpa. A sörárpából piacra kerülő kisebb tételek a legmagasabb jegyzési árban keltek el.

Zab. Az árkormánybizottság döntését várják az érdekeltek a zab árának újabb megállapítására, miután a vidéki állomásokra az érvényben lévő árak mellett pesti paritásban áru nem kapható és így a közszállításokra szükséges mennyiség sem fedezhető be.

Tengeri. A hízlaldák élénkebb kereslete szilárdítólág hatott. Az árak úgy promtra, mint későbbi szállításokra q-ként átlag 70 fillérrel emelkedtek. Termelői kínálat nem volt, a másodkeres kisebb tételek — emelkedő árak mellett is — könnyen találtak elhelyezésre.

S-as, korpá. Szilárd irányzat mellett üzletelen, miután a malmok eladó készlettel nem rendelkeznek és őrloanyag hiányában későbbi terminusokra sem eszközölhetek eladásokat.

Gabonakészárúüzlet:

(Az árak pesti paritásban.)

Buza	20.15 - 21.15	Kiváló sörárpa	22.40 - 22.70
Pestvidéki rozs	16.00 - 16.25	Prima sörárpa	21.40 - 21.70
Más szárm. rozs	16.20 - 16.45	Sörárpa	20.40 - 20.70
Tiszántúli tengeri	20.65 - 20.75	Ia. 65-66 kg tak. ár	18.10 - 18.35
Más áll. tengeri	21.3 - 20.40	Középmín. tak. árpa	17.60 - 17.85
		Középmín. zab	20.40 - 20.65

Lisztpiac:

A malmok buzakészleteti erősen apadnak, ami a lisztpiacra is a kínálat gyengülését vonja maga után. A forgalom a szállítási nehézségek miatt vontatott, a vidéki kisebb malmok kínálatát sem jelentkezett. A sütőipar a korábbi kötéseiből hív le lisztet.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás 21.50 - 21.60
Hegyeshalom Exportbúza 80 kg-os
Murakeresztúr Gyékényes, határ tranzit 21.50 - 21.60
Vagyonváltás búza ára: február hóra 20. - P

Árak:

Búzakorpa 14.10 - 14.35 8-as takarmányliszt 16.30 - 17.05

Hivatalos lisztárfolyamok:

	Búzaliszt	Rozsliszt	
DARA	38.61 - 39.61	FR	27.70 - 29.45
OGG, OG, 0	37.61 - 38.61	RR	21.70 - 23.45
EB	32.23 - 33.23		

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

KIADÓHIVATALÁBAN

Budapest, V., Katona József-u. 14
Telefon: 118-489

Postatakarékpénztári csekkszám: 11.450

Rendeletszerű malmi könyvek legolcsóbb beszerzési forrása!

(Összes könyvek hitelesítve).

- Vámfeljegyzési vagy Vámcserkönyv**
kis és nagy alakban. Ára darabonként P 4.—
- Vámdarálási könyv**
Ára darabonként P 2.—
- Gabonaraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
- Őrleményraktárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
- Őrlési (malter-) könyv**
Ára darabonként P 2.—
- Pénztárkönyv**
Ára darabonként P 2.—
- Tárolási könyv**
Ára darabonként P 2.—
- Idegenkereskedelmi őrlés könyve**
Ára darabonként P 2.—
- Őrletgyűjtő-könyv**
Ára darabonként P 2.—

Valamennyi könyvet az állami bélyegjelző hivatal fémzárával hitelesítve és a malomosztály alkalmassági záradékával ellátva — használatra tehát teljesen készen — szállítjuk.

Nyiregyházi Termény- és Áruraktár Rt. Nyiregyháza

Alapítási év: 1887

Szeszszabadraktár

Szesznagykereskedés

A „FUTURA“ R.-T. szabolcsvármegyei főbizományosa

A-Triesti Általános Biztosító Társulat főügynöksége. Zsák- és ponyvakölcsonzés. Fiókraktár: Rakamaz.

Giroszámla a Magyar Nemzeti Banknál. Postatakarékpénztári csekkszám: 32.453. szám.

Telefon: Iroda 627 és 688 szám. — Raktár: 28. szám.

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P. FÉLÉVRE 8.— P. NEGYEÉVRE 4.— P.
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGÓ, FÉLÉVRE 10.— PENGÓ

Kisírdetéseik ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. **A hirdetési díjak előre fizetendők**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14. SZ., FÖLDSZ. 2.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekszámla száma: 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintetik, mint az előző megrendelése szöveget

Nagyírdetéseik ára: egy hatodhados (35 mm széles) milliméteres egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. **A hirdetéseik tartalmáért nem vállalunk felelősséget**

Rendelet a régi lisztkészletekről

A forgalombahozatal szabályozása.

A Budapesti Közlöny 1940. évi február 22-i számában hozza a m. kir. földművelésügyi miniszter 151.900/1940. F. M. számú rendeletét az 1939. évi december hó 31. napja előtt előállított lisztkészletek forgalombahozatala tárgyában, melyet fontossága miatt szószerint, az alábbiakban közlünk:

1. §. A kereskedelmi és vegyesörléssel foglalkozó malmok az 1939. évi december hó 31. napja előtt előállított és a 11.560/1939. M. E., illetőleg a népkenyér készítéséről és forgalombahozataláról szóló 151.150/1940. F. M. számú rendeletekben megállapított jellegektől eltérő lisztfajtákból ezeknek egymással vagy folyó áramlatba való keverésével telepükön belől a hivatkozott rendeletekben foglalt előírásoknak megfelelő jellegű lisztfajtákat állíthatnak elő.

Ha az 1939. évi december hó 31. napja előtt előállított liszt jellege a hivatkozott rendeletekben foglalt előírásoknak megfelel, azt a malmi jelzés megfelelő változtatása után keverés nélkül is forgalomba lehet hozni.

2. §. A sütőüzemek az 1. §. első bekezdésében említett lisztfajtákat a feldolgozás során keverhetik, a keverékből azonban csak az 1. §-ban említett rendelekek rendelkezéseinek megfelelő minőségű kenyeret készíthetnek.

3. §. Liszt és őrlmény forgalombahozatalával üzletszerűen foglalkozó eladók, ideértve a kereskedelmi és vegyesörléssel foglalkozó malmoknak bizományi és egyéb lerakatait is, az 1. §. első bekezdésében említett lisztfajtákat kizárólag feldolgozás céljából

sütőüzemeknek, továbbá liszt feldolgozásával foglalkozó ipari vállalatoknak eladhatják.

A 4. §. a büntető rendelkezéseket, az 5. §. a hatályba lépés idejét tartalmazza, mely a kihirdetés napja, tehát 1940. évi február 22-ike.

Mint látható, a rendelet most már intézményesen szabályozta a régi jellegű őrlmények forgalombahozatalát és felhasználását. Eddig is felhasználták a régi jellegű lisztet hasonló célokra, de ez inkább csak félhivatalos magyarázatok alapján, bizonytalanul és tapogatózva történt. Most már mindenki tudja, hogy mi a joga és kötelessége ezen a téren.

A kereskedelmi és vegyesörlésű malmok régi jellegű lisztkészleteiket új jellegűvé átkeverhetik és forgalomba hozhatják. Olyan őrlmények, melyek az új jellegű valamelyikének megfelelnek, keverés nélkül is forgalomba hozhatók, csupán a malmi jelzést (zsákcédulát, ólomzárát) kell megfelelően megváltoztatni. Minthogy a rendelet ellenkező intézkedést nem tartalmaz, a malom a fentieknek megfelelő őrlményeit akár magánosoknak, akár sütőknek, vagy bárki másnak is eladhatják. Természetesen úgy a keverés műveletek, mint az átcedulázások az őrlmény raktárkönyvekben megfelelően elkönyvelendők, illetve feltüntetendők.

Munkában a takarmányliszt és korpa minőségét megállapító rendelet

Csak garantált keményítőértékű takarmánylisztet és korpát szabad eladni a jövőben.

Megbízható helyről kapjuk az értesítést, hogy a takarmányliszt és korpa minőségét szabályozó rendelettervezet illetékes helyen tárgyalás alatt áll s hogy

a rendelet legrövidebb időn belül meg fog jelenni.

A rendelet tervezetét az illetékes szakintézetek, a M. Kir. Kémiai Intézet, a Gabona- és Lisztkisérleti Állomás, továbbá az Állattéltani és Takarmányozási Kísérleti Állomás készíteték el. A rendeletre vonatkozó észrevételeket a malomérdekeltségek már meg is tették. (?)

A rendelethez szükséges vizsgálatokat és meghatározásokat fentnevezett intézmények a földművelésügyi miniszter rendeletére eszközölték s ugyanezen intézetek tették javaslatot a minőségek meghatározására és szabályozására vonatkozólag is.

A rendelet kibocsátására a gazdaérdekeltségek régóta tartó és a legutóbbi időkben erősen fokozódó nyomására határozta el magát a földművelésügyi kormány.

A malmi takarmánycikkek minőségi és értékmegállapítása a keményítőérték alapján fog történni.

A minimális keményítőértéket, mely mellett takarmányörlemény még forgalomba hozható, szintén rendeletileg állapítják meg. A malom takarmányliszt vagy korpa eladása esetén a kötelevőben a takarmányértéket megjelölni és ezért szavatolni köteles. Eltérések esetén bizonyos százalék hiányon belül meghatározott levonások eszközölhetők az árból.

Bár már évek óta hangoztatják a gazdaérdekeltségek a takarmánycikkeknek a malomok részéről való szavatolását, a hir nagy meglepetést fog okozni, annál is inkább, mert eddig semmi sem került nyilvánosságra a rendelet kibocsátásáról, sőt tudomásunk szerint arról sem, hogy melyek azok a malomérdekeltségek, melyeknek a rendelettervezetet hozzászólás végett megküldték?

Noha még nem ismerjük a rendelet részleteit, kétségtelen, hogy az a malomoknak igen kellemetlen meglepetést és újabb, nem tudjuk hogyan elviselhető súlyos terheket fog jelenteni. Különösen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy egyes nagyobb uradalomok kivételével

a termelő sem felel terményének belértékéről, a búza sikértartalmáról és többi fontos tulajdonságairól.

Semmiféleképpen sem tartjuk tehát méltányosnak éppen a mai időkben, amikor napról-napra hangosabb a malomok panasza a búzabeszérség nehézségeiről, az ország számos helyén egyenesen lehetetlenségéről, hogy a malomokra újabb, súlyos és egyoldalú kötelezettséggel járó terheket hárítsanak.

Sötét buzaliszt forgalombahozatala

Az egyik vidéki malom kérdést intézett hozzánk, hogy a népkenyér készítéséhez szükséges „sötét buzalisztet” kereskedőnek is eladhatja-e, mert a rendelet szerint ugyanezt a lisztet csak sütőüzem részére lehet eladni, ebből azonban még nem következik az, hogy a kereskedő kizárólag sütőüzemek részére ne vásárolhasson a malomtól „sötét buzalisztet.”

Érdeklődésünkre illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a 151.150/1940. F. M. számú rendelet 2. § (2) bekezdése szerint a malom a „sötét buzalisztet” (S B) csak sütőüzem részére adhatja el. A közvetítő kereskedelmet tehát ki kell kapcsolni. Annak ugyan nincs akadálya, hogy a malom a „sötét buzalisztet”-et megbízott, bizományos, esetleg raktározó és tároló üzem közbeiktatásával juttassa el a sütőüzemhez, az ilyen közbeiktatott viszonylatban azonban tulajdonátruházásnak történnie nem szabad.

Megjegyezzük, hogy az sines megengedve, hogy a malom ugyan nagykereskedőnek adja el a „sötét buzalisztet”, de azzal a kikötéssel, hogy ez a liszt csak sütőüzem részére szolgálható ki.

Miért késik a népkenyér fogyasztói árának megállapítása?

Noha több mint három hete, hogy népkenyér készítéséhez szükséges liszt előállítására és a népkenyér forgalombahozatalára vonatkozó rendelet megjelent, a mai napig nem történt intézkedés sem a népkenyérhez szükséges liszt, sem pedig magának a népkenyérnek ár megállapítását illetően.

Értesítésünk szerint az ár megállapítások késedelmének a sütők az okai, akik az eddig folytatott tárgyalások folyamán semmiféleképpen sem voltak hajlandók az illetékes hatóságok által javasolt és szociális szempontból megengedhetőnek tartott kenyérárak mellett a népkenyér sütésére és forgalombahozatalára vállalkozni.

Nem tudjuk ugyan, hogy a pékek magatartása mennyire van tárgyi indokkal alátámasztva s hogy a hivatalos kalkulációk mennyiben elégítik ki a sütők nyereségigényeit, csupán arra utalunk, hogy a

malomipar lépten-nyomon sokkal jelentékenyebb áldozatot kénytelen hozni, mint aminket a népkenyér forgalombahozatala alkalmával a sütőtől kívánunk.

A malomipar életsorsa évtizedek óta a közzéért történő áldozatok valóságos láncolata. Ennek dacára nem volt még arra eset, hogy amikor a maihoz hasonló súlyos időkben a kormány a közzjóra való utalással a malomipartól valamit kívánt, a malomipar ilyen mereven elutasító álláspontra helyezkedett volna.

Tekintettel a népkenyér nagyfontosságú szociális rendeltetésére, továbbá arra, hogy az abnormisan hosszantartó szigorú tél a népkenyér mielőbbi forgalombahozatalát teszi kívánatossá, reméljük, hogy az akadályok mielőbb elhárulnak és a további tárgyalások során a sütőérdekeltség böles önmérsékletet és nagyobb megértést fog tanusítani.

A kiörlési százalék helyes értelmezése

Mennyi népkenyérliszt örlendő ki a búzából?

A kiörlési — 11.560/1939. M. E. számú rendelet 1. §. (1) pontjának első mondata szerint: „A kereskedelmi és vegyes őrléssel foglalkozó malmok a 2%-nál nem több idegen anyagot tartalmazó búzát csak 75%-ra örlhetik ki.” Ezzel szemben a népkenyérre vonatkozó 151.150/1940. F. M. számú rendelet 1. §-ának (1) pontja szerint: „A kereskedelmi és vegyes őrléssel foglalkozó malmok a népkenyér készítéséhez szükséges liszt előállítására a 2%-nál nem több idegen anyagot tartalmazó a) búzát 77%-ra, b) az ilyen rozst pedig 75%-ra kötelesek kiörlni.”

A két rendelet szövegezése között a különbség szembeszökő. Az első rendeletben ugyanis a kiörlésre vonatkozó rendelkezés, az „örlhetik ki” kifejezés feltételes módban beszél, míg a második rendelet „kötelesek kiörlni” kifejezése egy imperatív utasítás.

A „csak 75%-ra örlhetik ki” kifejezést eddig a hozzánk fordulóknak mi is akként magyaráztuk, hogy a búzát sem többre, sem kevesebbre, mint „csak” 75%-ra szabad kiörlni a kereskedelmi és vegyes őrlésű malmoknak. Illetékes helyről kapott magyarázat szerint azonban a „csak 75%-ra örlhetik ki” helyesen azt jelenti, hogy a búza legmagasabb kiörlési határa a 75%. Ennél magasabbra a búzát kiörlni nem szabad. A rendelet azonban nem tilalmazza az alacsonyabb százalékra való kiörlést.

Erre voltaképpen nincs is szükség, mert a kereskedelmi őrlésnél magának a malomnak jól felfogott érdeke, hogy a búzából mentől több és mentől értékesebb őrlményt hozzon ki. Nem lehet tehát feltételezni, hogy egy malom 75%-nál alacsonyabban örlje

ki kereskedelmi búzáját, amikor ennyi meg van engedve. Másrészt elegendő biztosíték vegyes őrlésű malmoknál is a túlalacsony kiörléssel szemben a készíthető lisztjelleg megállapítása. Túlalacsony kiörlésű búzából ugyanis a hivatalos jellegmintánál csak jóval világosabb kenyérliszt nyerhető, ami azonban már a rendelethez ütközik.

A rendeletnek immár helyes értelmezése azoknak a kisebb, kevésbé tökéletesen berendezett malmoknak problémáját oldja meg, melyek csak azért vegyes őrlésűek, mert egyébként nem esékélnének, de amelyek a búzát 75, a rozst 70%-ra vagy éppen nem, vagy csak súlyos költségtöbbletek árán és eséként őrlőképeséggel tudnák kiörlni. Az ilyen malmoknak tehát módjukban áll alacsonyabb kiörlést végezni, anélkül, hogy ezáltal a rendelet ellen véténének. Ebben az esetben is kötelesek azonban a hivatalosan megállapított lisztjellegeket betartani.

Másként áll azonban a dolog népkenyérhez való liszt őrlése esetén. Aki ilyen lisztet kíván örlőni, az a búzát 77, a rozst 75%-ra kötelesek kiörlni és az ilyen őrlésekre — illetékes helyről származó értelmezés szerint — már áll az a kötelezettség, hogy sem felfelé, sem lefelé, a rendeletileg megállapított kiörlési százaléktól jelentékeny mértékben eltérések nincsen helye.

Ugyanez az illetékes helyen adott értelmezés szerint népkenyérliszt céljából kiörlt búzából 75%-ig lehet csak nullás és egyfajta kenyérlisztet készíteni, míg a 75 és 77% közötti két százalék erejéig népkenyérliszt célját szolgáló „sötét buzaliszt” készíthető.

Legújabb rendeletek

A honvédelmi munkakötelezettségről szóló rendelet végrehajtási utasítása.

A honvédelmi munkakötelezettség szabályozásáról szóló 9.300/1933. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában a m. kir. honvédelmi miniszter terjedelmes végrehajtási utasítást adott ki 8.000.eln. 18.—1940. H. M. száma alatt, mely a hivatalos lap f. hó 22-i számában jelent meg s ugyanezen napon lép hatályba.

A lövészkötelezettség.

A m. kir. honvédelmi miniszter rendelete a honvédelemről szóló 1939:II. törvények végrehajtása tárgyában a lövészkötelezettség nyilvántartását, valamint annak célját és terjedelmét, szervezetét és lövészkötelezettek kötelezettségeit szabályozza.

A lövészkötelezettség a tényleges katonai szolgálat befejeztével kezdődik és a tartalékos, illetve póttartalékos 42. életévének betöltéséig tart. Kiterjed mindenre, rangra való tekintet nélkül, aki rendes, tényleges katonai szolgálatot teljesített, vagy póttartalékos kiképzésben részesült.

A lövészkötelezettek egy kiképzési év alatt legfeljebb kilenc hónapon át havonként egyszer, évi harminchat órában vehetők igénybe a lövészkiképzés céljaira. A kiképzést rendszerint vasárnap, vagy ünnepnap délután kell megtartani, de szükség esetén hétköznap délután is megtartható.

A munka- vagy szolgálatadónak a lövészkö-

telezettség teljesítésére kellő szabadidőt kell a lövészkötelezett alkalmazott részére engedélyezni s a lövészkötelezettség teljesítése miatt hátránnyal sújtani, a munkából vagy szolgálatból elbocsátani nem szabad. (4.250.eln. 1/a—1940. H. M. szám.)

Feszmerők ellátása vizsgálati bélyeggel.

Gőzkazán és belső túlnyomású tartály hivatalos vizsgálatára, valamint a légneműsítés alapozi munkálatnál a légneműsítés hivatalos ellenőrzésére csak érvényes vizsgálati bélyeggel ellátott feszmerő használható. Feszmerő vizsgálati bélyeggel bárki kérelmére ellátható. Feszmerőt csak a Magyar Királyi Központi Mértékügyi Intézet és csak akkor láthat el vizsgálati bélyeggel, ha a feszmerő a rendeletben foglalt követelményeknek megfelel. (14.000/1940. K. K. M. szám.)

Váltók és hasonlók alapuló követelések érvényesítésénél halasztás.

Tekintettel a rendkívüli közlekedési nehézségekre, a m. kir. minisztérium 1.310/1940. M. E. számú rendeletével a február 1. és 29-e között lejárató váltók, kereskedelmi utalványok és közraktári jegyek tekintetében a fizetés végetti bemutatására, valamint a fizetés hiánya miatti óvás felvételére a törvényben megszabott határidőt március hó 2-ig bezárólag meghosszabbította.

Intézőbizottsági ülés a Vidéki Középmalmok Exportegyesületében.

Dr. vitéz Miskolczy Hugó országgyűlési képviselő elnöke alatt f. hó 22-én intézőbizottsági ülést tartott a magyar malomipar legelőkelőbb érdekképviselete, a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete.

Jelen voltak Cseuz Gyula, Friedrich Antal, Tóth János, Zsoldos László intézőbizottsági tagok és dr. Karácson Jenő főtitkár.

Tóth István a dunántúli hófúvás miatt megjeleni nem tudott, távolmaradását távbeszélőn kimentette.

Dr. vitéz Miskolczy Hugó elnök bejelentette, hogy Nyiri István országgyűlési képviselő az egyesületben viselt társelnöki tisztségéről lemondott. Az intézőbizottság a bejelentést egyhangú határozattal tudomásul vette.

A továbbiak során foglalkozott az intézőbizottság az évi rendes közgyűlés előkészítésével, elkészítette a zárószámadást és költségvetést.

Az egyesület új szervezeti szabályzatának letárgyalása során elhatározta az intézőbizottság, hogy dr. Karácson Jenő főtitkár érdemei elismeréseként javaslatot tesz a közgyűlésnek, dr. Karácson Jenőnek ügyvezető-igazgatóvá való előléptetésére.

A teljes összhangban lefolyt intézőbizottsági ülés után együttes ebéd volt, amelyen résztvettek a Budapesten tartózkodó egyesületi tagok is.

Munkaügyi joggyakorlat

Tehergépköcsi árukísérőinek nem kellene rögzített padok.

Egy terheltet a belügyminiszter bűnösnek mondott ki kihágásban azért, mert tehergépkocsiján háromnál több árukísérőt szállított, noha a 157.000/1933. B. M. sz. rendelet 6. §-ának (1) bekezdése szerint ilyen tehergépkocsin a vezetőn kívül legfeljebb három árukísérőt, illetőleg le- vagy felrakómunkást szabad szállítani.

Terheltet azonban annak a kihágásnak vádját alól, hogy a gépkocsit rögzített padokkal, valamint hátsóval felszerelni elmulasztotta, fel kellett menteni, mert e kötelezettség csak akkor áll fenn, ha a tehergépkocsit személyek (utas) szállítására használják. Már pedig terhelt a gépkocsit nem személyek, hanem áruk szállítására használta és a fenthivatkozott rendlet 6. §-ának (1) bekezdése utolsó mondata értelmében az árukísérők a szállítás és munka színhelyére üresen haladó tehergépkocsin helyet foglalhatnak. (5.579/1939. kih. szám.)

Fizetési szabadság.

A budapesti kir. törvényszék, mint fellebbezési bíróság egy konkrét ügyből kifolyólag jogerős végítéletével a következőket mondotta ki:

„A felek között nem lévén vitás, hogy felperes az előző években két heti fizetési szabadságot kapott, ennek a szokásnak alapján a 3.000/1938. Ip. M. számú rendelet 27. §-ának utolsó bekezdése alapján a felperest a rendelt életbeléptetése után is két heti fizetési szabadság illeti meg.

Alperes belsmeri, hogy a felperes jelentkezésekor két heti fizetési szabadságot követelte. Alperesnek ekkor jogában állott, hogy a munkaviszonyt két heti felmondással megszüntesse, de a megjelölt rendelet 35. §-a értelmében felperes követelhet, hogy a felmondási időre alperes a két heti fizetési szabadságát adja ki, tehát a szolgálat megtagadásával erre vonatkozó igényét nem veszítette el, hanem éppen fenntartotta.“ (17 Pf. 7.725/1938/6. szám.)

A munkarend és felmondási igény.

A budapesti kir. törvényszék, mint munkaügyi fellebbezési bíróság egy végső fokon hozott ítéletével kimondotta, hogy olyan esetben, amikor a felmutatott munkarend ki van függesztve és annak értelmében a munkaviszony bármikor felmondható, a munkavállalók felmondási időre eső járandóságot nem követelhetnek, mert a munkarend említett rendelkezése érvényes és hatályos. (15 Pf. 3.197/1938/9.)

Mit nem szabad elfelednünk ?!

Hogy általános kereseti adó, jövedelmi- és vagyonadó vallomásainkat február 29-ig bezárólag benyújtsuk. Erre vonatkozólag részletes útmutatást lapunk előző, hetedik számában közöltünk. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy lejárt előfizetésünket még február 29-e előtt megújítsuk!

Csuvározás — a másik oldalról

Hozzászólás a csuvározáshoz.

Előző lapszámunkban ismét szóváltottuk a csuvározás kérdését, a tapolcai és keszthelyi járás egy-egy molnárjának levele alapján. Anélkül, hogy a csuvározásra vonatkozó véleményünket bármi tekintetben is megváltoztattuk, az igazság keresése és szeretete arra készít bennünket, hogy hallgassuk meg azt is, aki az ottani viszonyokat más szemmel látja, következőleg másként ítéli meg a helyzetet.

Azért kivonatoltam a Vizvári István andrásházi molnár levelét az alábbiakban, azzal, hogy a levélben közölték valóságáért Vizvári uram viseli a felelősséget, mert magunknak nem volt alkalmunk meggyőződni a tényállásról. A levél így szól:

A Soproni Kereskedelmi és Iparkamara kobeletében alakult választott bíróság 1939. évi november 18-án elítelt hét molnárt. Azért, mert tisztességtelen és jó erkölcsökbe ütköző verseny címén beperelte őket három kartársuk. Ezután az történt, hogy amikor a felpereseknek sikerült a pert megnyerni és a szegény alpereseket a legnagyobb vidékükről kiltatni, akkor az egyik felperes, T. úr Dobrahegyen gyűjtőhelyet rendezett be, ahova az örletők összehordták a gabonát. Erre a nevezett T. úr csuvárokozásjal szalmával ellátva, este, amikor azt hitte, hogy senki sem látja, elindította Dobrahegyre és gabonával megrakodva éjjel elindult hazafelé. Amikor ez sikerült, akkor lett nagy vigalom, hogy sikerült becsapni azokat a bolond alpereseket és a választott bíróságot.

Utána következett egy áteszűzés Andráshidára, az egyik alperes malom közvetlen községébe. No ez is sikerült, de itt már mégis meglátták. Utána következett Apátfa. Ide pedig a felperes úr karácsony előtti vasárnap kora reggelén küldi haza a lisztet, hogy senki meg ne lássa. Én ezeket — amikor hallottam — el sem akartam hinn. De most már el kell hinnem, mert személyesen győződtem meg a következőkről: Február 8-án délután Zalaegerszegről mentem haza és legnagyobb meglepetésemre T. felperes uram pápaszemmes kocsisa éppen akkor kintlódott a liszteszűzőkkel, mert jó helyükre, a sok szalma alól nem akartak előjönni. Tehát a felperes úr tényleg folytatja alattomban azt a tisztességtelen versenyt, a csuvározást!

Most azt kérdezem: melyik a tisztességtelenebb verseny? Az-e, amelyet mi alperesek régi szokás alapján nem éjjel, hanem nappal, nem vasárnap hajnalban, hanem hétköznapon és nem loppal, hanem nyilvánosan folytatunk, vagy amit az említett felperes úr folytat? És még azt is meg kívánom jegezni, hogy a többi felperes úr is, akik minket perleltek, már szintén folytatják a csuvározást.

Eddig szól a levél. Mint mondtuk, nem áll módunkban meggyőződni a tényállásról és így nem is szólhatunk hozzá a dologhoz érdemben. Azt azonban tudjuk, hogy az ilyen módon nyilvánuló verseny, akár nyíltan, akár titokban folyik, előbb-utóbb mindazoknak vesztét,

„NOVOREX“ b ő r s z í j

a tökéletesen hajtoszítj nagy szakító szilárdságú, majdnem nyúlásmentes, hajlékony, víz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas.

Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak.

„KRAUSZÓL“ folyékony szíjkenőcs, csúszás ellen.

KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZÍJGYÁR

MARCALI, (Somogy megye). — Alapítva 1850

Gabonatisztítógépek

Modern építésű **Tarárok:**

lebegtető szélosztályozókkal, keféstisztítású rostákkal, kivesz minden ördögbockort, kefefűvet, fűmagvakat, üszkös szemeket.

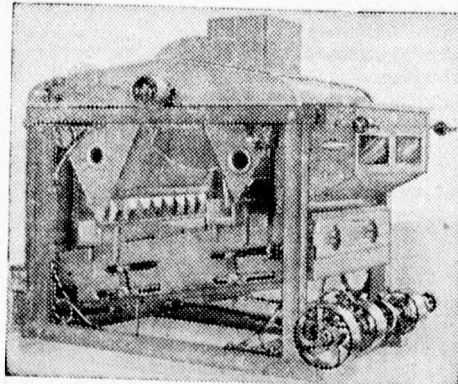
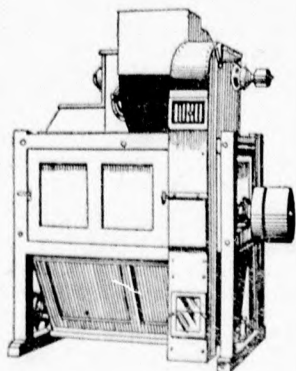
VICTORIA gabonakefélő:

lekeféli minden a gabonaszemre tapadt piszkot, üszköt stb.

GRAEPEL HUGÓ b.t. gépgyár

BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20—30. SZÁM. TELEFON: 149-073

Szállítunk minden malomgépet, rostalemezt.

Miért fizet az Országos Malomszövetség intézőbizottsági határozat ellenére?

Dr. Sarlós Márton, az Országos Malomszövetségnek 15 éven át volt jogtanácsosa. Érdekei elismeréseként a legutóbbi szövetségi közgyűlés örökös tiszteletbeli jogtanácsosává választotta. Még az örökös tiszteletbeli jogtanácsossá történt megválasztása előtt 1500 pengős költségszámlát nyújtott be a szövetségnek, felszámítván azoknak a különleges ügyvédi ténykedéseknek a munkadíját, amelyek kívül esnek egyesületi jogtanácsosok szablonos munkakörén. A szövetség akkori ügyvezető-elnöke, Csiba Győző, belátva azt, hogy attól a jogtanácsostól, aki fizetést nem kapott, ingyen munkát nem lehet kívánni — meg is ígérte a jogos követelés rendezését.

Dr. Sarlós Márton türelmesen várta, majd amikor látta, hogy a várakozás nem vezet eredményre, írásban kérte a volt ügyvezető-elnök ígéretének beváltását, jogos követelésének rendezését. Az intézőbizottság két ízben is foglalkozott az ügyvel, s a szövetségi főtitkár előterjesztése alapján mindkét ízben elutasító álláspontot helyezkedett, mondván, hogy a jogtanácsos köteles volt ingyen dolgozni a Szövetségnek.

Külön érdekessége volt a kérdéses intézőbizottsági üléseknek, hogy mindkét esetben az elnökök véleményével szemben foglalt állást az intézőbizottság. Az egyik ilyen ülésen Tóth István társelnök, a másik ülésen maga az országos elnök, dr. Temesváry Imre igyekeztek meggyőzni az intézőbizottságot arról, hogy jobb meggyőzni és fizetni, nem pedig perre vinni a dolgot, de az intézőbizottságot nem lehetett meggyőzni, elutasította a követelés kifizetésére irányuló kérelmet.

Örségváltás malmokban.

Az örségváltás az 1939. IV. törvényekkel kapcsolatban a malmokban is folyamatban van. A malmok nagy részében máris megtörtént a vezetőszemélyiségek kicserélése, míg másoknál most van folyamatban a vezetőpozícióknak keresztény szakértőkkel való betöltése.

Amilyen meglepéssel regisztráljuk ezt a tényt, éppen olyan aggodalommal kísérjük egyes aggasztó jelenségeit.

Egyik ilyen kirívó esetről be kell számolnunk, abból a célból, hogy hasonló esetek ismétlődésének elejét lehessen venni és nem kívánatos összeférhetlenségi jelenségeket a jövőben el lehessen kerülni.

A malomiparral legélesebb és állandó összeköttetésben álló egyik nagy budapesti gépgyár egyébként minden tekintetben kifogástalan és kiváló malomipari szakembernek elismert igazgatója az utóbbi időben két malomipari vállalatnál is vállalt igazgatósági tagságot. Ez magában véve még rendben volna.

A malomipart azonban meggondolásra készíti az a körülmény, hogy amikor megrendelésével a szobanforgó gépgyárhoz fordul, a gépgyár igazgatója, akivel műszaki kérdésekben is tárgyalni kell, egyúttal több — esetleg konkurrens — malomvállalatnak is igazgatója.

Egy malom legféltettebb üzleti titka a műszaki berendezésén alapuló őrlési eljárása. Anélkül, hogy itt személyi vonatkozást éretnénk, tisztán akadémice említjük meg, vajjon jogosulatlan-e egy olyan önként és a dolog természeténél fogva felvetődő kérdés: képes-e arra az egyszemélyben gépgyári- és malomigazgató, hogy a saját személyében egyesített kétféle minőségét annyira teljesen és tökéletesen elválassa egymástól, hogy a konkurrens malomvállalat érdekei még akaratan kívül is ne szenvedjenek?

Azt hisszük, hogy ennek a kérdésnek felvetésével az ügynek használunk és a tisztulási folyamatot — a szó valódi és nemes értelmében — előmozdítjuk.

Egészen természetes, hogy dr. Sarlós Márton pert indított az Országos Malomszövetség ellen. A perben dr. Husovszky Lajos, a Szövetség új jogtanácsosa — nyilván a Szövetségtől kapott információ alapján — azzal is védekezett, hogy a jogtanácsosnak tekintélyes mellékjöveldelme volt azokból az ügyekből, amelyekhez szövetségi jogtanácsosi minőségében jutott.

A fordulat itt következett be. Mielőtt annak előadására és bizonyítására került volna a sor, hogy ilyen ügyeket a jogtanácsos nagyon szóróványosan kapott, mert ezeket a szövetségi iroda intézte, gyors egyezség jött létre. Illés Sándor főtitkár az intézőbizottság újabb megkeresése nélkül, sőt mint a fentiekből látható, kéirendbeli intézőbizottsági határozattal szembehelyezkedve, kiegyezett dr. Sarlós Mártonnal, a Szövetség nevében elismerte a követelés jogosságát és annak teljes összegben való fennállását.

Vajon miért? Középútról van szó, jó lenne tudni, hogy a szövetségi főtitkár milyen motívumok késztették arra, hogy félredobva a kétrendbeli intézőbizottsági határozatot, önkényesen intézkedjen, korábban általa jogtalanul tartott követelést elismerjen és fizessen.

A Szövetség ellen az iparügyi minisztérium intézkedése folytán most folyamatban lévő vizsgálat során jó lenne, ha az elnökség venné magának a fáradságot és ezt az ügyet is kivizsgálná a vizsgálat eredményéről legalább is az intézőbizottságot tájékoztatná.

Lássunk tisztán! Reméljük és hisszük, hogy a Szövetség elnökségének erélyes intézkedése folytán ez a tisztánlátás be is fog következni.

Nagyszámú es igen kitünő minőségű tenyészállatot jelentettek be a mezőgazdasági kiállításra

A március 30—április 7. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjában a jelentkezési határidőig beérkezett igen nagyszámú, bejelentés feldolgozása hosszabb időt vett igénybe, így még csak most van alkalom az eredményekről tájékoztatást nyújtani.

Az összes tenyészállatcsoportban meghaladják a bejelentések a tervezett kereteket, jelölve annak, hogy a neves nagytenyészetek és a fejlettebb köztenyészetek irányítói is tudják, hogy az országos kiállítás nyújtja a legkedvezőbb alkalmat a kiemelkedően jóminőségű eladó tenyészanyag megfelelő értékesítésére.

A rendezőség lehetővé kívánja tenni, hogy az ismertevű régi tenyészeteken kívül az újabbban előretörő tenyészetek, továbbá már a vizsgálattal Felvidék fejlettebb minőségű tenyészeti is szerepelhessenek és elért szép eredményeket a kiállításra az ország és a külföld előtt

Bordás fűtőtestek, radiátorok,

sprinklerberendezés és alkatrészek, közlőművek, szíjtárcsák minden méretben kaphatók

EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR RT.

BUDAPEST, V., UJPESTI-RAKPART 39. SZ. TELEFON: 292-279.

SZAB. REKORD

DERCEÖRLŐ és KORPA KIÖRLŐGÉP

LÁSZLÓ-MEDICAGO

EGYETEMES ÖRLŐ és ZUZÓGÉP

MALMI MŰSZAKI CIKKEK

LÁSZLÓ és FIA

BUDAPEST V, ALKOTMÁNY U. 25.

bemutathassák. Ezért, valamint a várható nagy keresletre való tekintettel olyan elhelyezési lehetőséget igyekeznek biztosítani, hogy minél nagyszámú állatot lehessen bemutatni, mert különösen a köztenyésztés számára; a visszacsatolt Felvidékről és Kárpátaljáról is előreláthatóan nagy lesz a kereslet.

A bejelentések adataiból, valamint a folyamatban levő minőségi felülvizsgálatokból örömmel lehet megállapítani, hogy a kiállításra felhozandó tenyészállatok mind meg fognak felelni az állami kedvezményekkel köztenyésztésre vásárolható apaállatokkal szemben megkívtatott fokozott minőségi követelményeknek. Így köztenyésztésre minden, a kiállításra levő állatot bátran meg lehet vásárolni.

A vásárolni kívánó gazdák is igen élénken érdeklődnek már, sűrűn tudakozódnak a rendezőségnek a kiállítás várható anyagáról és áráról. A rendezőség természetesen nemcsak az eladók, hanem a vásárolni szándékozó gazdák érdekeit is kellő figyelemben részesíti és ezért a m. kir. földművelésügyi minisztérium hathatós támogatásával a múlt évhez hasonló sokoldalú és messzemenő kedvezményeket biztosít, hogy a kiállításra anyagi erejéhez mérten mindenki hozzájuthasson a szükséges tenyészállatokhoz.

A vasúti szállításkor a vásárra felszállításkor 80%-os fuvardíjmentesítés van biztosítva, a vásárolt állatok hazaszállítása pedig ingyenesen történik.

Séta a buza-világpiacon.

A javuló ártendencia végre ismét az 1 dollár fölé tornáztatta a *chicagoi* tőzsdén a buzaárakat. A hét elején a buzaár már majdnem elérte a 105 centet, de kedvező időjárási hírekre, még inkább lebonyolító eladásokra némi lanyhulás következett be, mely az árakat 102 centre nyomta vissza. Egyébként az árszökkenés ezen a ponton megállott. A buza jól tartott maradt, emelkedő irányzat mellett. A többi amerikai tőzsdéken is hasonló volt az áremelkedés.

Buenos-Ayres-ből a gabonaközpont hivatalos kimutatása alapján jelenti a sajtó, hogy az eddigi adatok szerint 18 argentinai buzával megrakott hajó, 110.000 tonna buzával nem érkezett meg angolországi rendeltetési helyére, mert a gőzök útközben elsüllyedtek. Argentína azonban nem fizet rá erre az üzletre, mert az elveszett buzamennyiséget vevők bizonyára ismét Argentinában fogják pótolni.

Ausztráliából jelentik, hogy azt a nagymennyiségű lisztet és gabonát, melyet Anglia ott vásárolt, hajótér hiányában nem tudják elhajózni. Már azt is tervbe vették, hogy az árut amerikai hajókkal szállítsák az Egyesült Államokba s ottan átrakva angol hajókkal az anyaországba. Ettől azonban a horribilis költségekre való tekintettel el kellett tekinteni.

Indiában az új termés betakarítását csaknem teljesen befejezték. A termésről még nincsenek pontos adatok, de magánbeesések szerint az idei termés mennyisége tavalyit jelentősen felülmúlja, úgy hogy már exportra is gondolnak.

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

Szaklapunk a továbbképzés szolgálatában

— II. folytatás. —

2. rész.

A búza tisztítása és konkolyozása.

A búza a silóból a tarárra (aspirator) lesz vezetve, ami szeláramok és rosták segítségével tisztítja és osztályozza a búzát. A tarár fordulata percenként 450. A szélsebesség 760-at fordulatonként. A rosták lyukazatait pontosan meghatározni nem lehet. Ez a vidék búzaminőségétől függ. A rögrosta lyukazata lehet gömbölyű 8 mm átméretű, vagy hosszúság 7x25 mm-es. A szemrosta lyukazata gömbölyű 5 mm átméretű, vagy hosszúság 4.5x25 mm-es. A porrosta lyukazata szintén lehet gömbölyű 2 mm-es átmérettel, vagy hosszúság 1.5x25 mm-es lemez. A rögrosta esése 7%. Szem- és porrosta esése 13%. A tarár kiömlő részén beépített mágnes van. Egy ilyen tarár teljesítménye 100 mm tarárbosszúra 200–280 kg. Ez a teljesítmény befolyással van a búza idegen keveréktartalmára, a rosták lyukazatainak alakjára, rosták esésére és a gép fordulataira.

A búza a gép beömlésén befolyik, ahol lécezősen esik keresztül és erős ventilációval meg van szivattyúva. A ráömlésnél ügyelni kell arra, hogy a gép teljes szélességben adagoljon, hogy a levegő átszivhasson és a rosták teljes szélességben kapják az anyagot. A rögrosta átcsapata zsákban lesz felfogva. A szemrosta átcsapata és a porrosta átcsapata szintén. A búza a beépített mágneskészüléken keresztül távozik el a gépből.

A búza egyszer a beömlésén és egyszer a kiömlésén lesz megcsiszolva. A ventilátor a búzából kiszívott anyagot a lécezősen szíjja keresztül, a nehezebb szemek az ülepítő térbe lecsapódnak, a port pedig egy nyomó-szűrő tömlős porszűrőbe fújja. Az ülepítőterben lecsapódó szemek csappantyúkon keresztül távoznak a gépből. Külön nagy gondot kell fordítani a rosták tisztítására szolgáló kefék működésére.

Ennek a gépnek az a célja, hogy a búzát a bentlevő idegen anyagoktól megtisztítsa. Azért állítottam össze olyan előtisztítási rendszert a silóban, hogy a búza teljesen por és piszokmentesen kerüljön a triórokra, annál inkább is, mert triórözés után a búzát a mosógépre vezetem. Kétféle előtisztításra azért is szükség van, hogy a mosógép által kiválasztott apadt szemeket minimumra csökkentsem. Amint már említettem, a rosták lyukazatait pontosan meghatározni nem lehet, mert vidékenként, sőt évenként is más rostákat igényelnek.

A molnárnak a rosták lyukazatait úgy kell megválasztani, hogy a rögrosta a rögön, spárgán, egyzóval a goromba hulladékon kívül mást ki ne szedjen. Ami ilyen előtisztítás után azonban nem igen fordul elő. Szemrostának pedig olyant alkalmazunk, ami lehetőleg csak a búzát engedi át, más gorombább szemeket ki nem enged. Ami már szintén tiszta és tetszés szerint felhasználhatjuk. Porrostanak pedig olyant, ami az apadt- és vágottszemű búzán kívül apró fűmagot és port átjut. A mágneskészüléknek igen fontos szerepe van. Vele övjük meg a hámozóköppent, hengerek rovátkáit és a szita-bevonatokat. Levegőt a tarár ventilátorja szolgáltat, aminek levegősebessége nem lehet több 7.5–8 m/mp, mert erősebb légáramnál már a szemeket is elszívja. A szél állandó sebességét csappantyúkkal és a szélold egyforma fordulattal biztosítjuk. A ventilátor a levegőt a tarár porszűrőbe fújja.

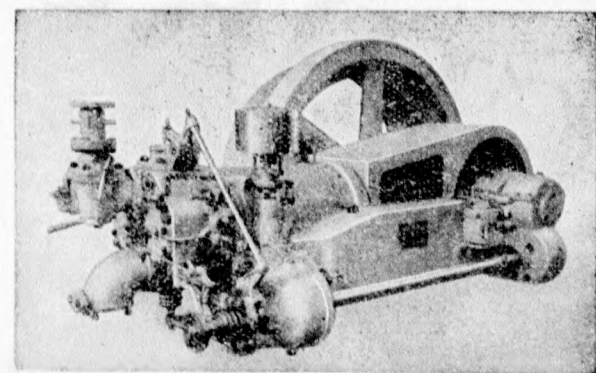
Tarár porszűrő.

A tarár a port egy nyomósűrőtömlős porszűrőbe fújja. A tarárnak 100 mm munkafelületre kb. 11–13 m² szűrőfelületre van szüksége. A ventilátor a tarár felső szekrényébe fújja a port. Itt a rácsövezést úgy kell megválasztani, hogy a tömlők egyformán szűrjenek. A levegőt a tömlő lyukaesain kiszívjuk, a por pedig részben lehullik és részben a tömlőkre rakódik, amit az alá- és feljáró keret letisztít. A port az alsó szekrényben egy kotró a csigaházban gyűjti össze, ahonnan légelzárón keresztül távozik a gépből. A tarár porszűrő anyagát zsákba, vagy a porhasábszámba vezetjük. A tarárnál ügyelni kell a szerelésnél, hogy túl éles törések a szélcsöveken ne legyenek, mert ez nagyon legyengítene a szél erejét és esetleg porlerakódást okozhatna, ami igen káros hatással lenne

12 HP Langen-Wolf motor jókarban

eladó.

Blum-fotelep, Kecskemét

a tarár működésére. A porszűrőnél ügyelni kell arra, hogy a tömlők tisztítására szolgáló keret meg ne álljon valami üzemzavar következtében, sem a szekrényben levő kotrórendszer. A keret megállása következtében a ventilátor a port a levegő nyomása által a tömlőkhöz szorítja és ezáltal elzárja a lyukaesokat, aminek következtében megszűnik a szűrés. A szekrényben lévő kotrórendszer megállása következtében pedig eltörölnének a tömlők, ami szintén csökkenti a szűrőfelületet.

A tarár porszűrőkhöz lehetőleg bővebb tömlőket alkalmazunk, mert a ventilátor által kiszívott polyva és toklász elakadhat a szűkebb méretű tömlőkben, ami által szintén csökkenne a szűrőfelület. A tarár fordulata percenként 70 és rendszerint a csigavégről van meghajtva, míg a kotrórendszert fogaskerek áttétellel hajtjuk meg.

Konkolyozás.

A konkolyozás nagyon fontos művelete a jó koptatásnak. Konkolyozni nagyon sokféleképpen lehet. Azonkívül minden vidék búzája más és más konkolyozási eljárást kíván, ami aszerint változik, hogy milyen és mennyi idegen keverékkel bír a búza és milyenfajta búzát termel a vidék? Eszerint kell az egyes gépeket alkalmazni, a triórsejteket és az osztályozóhengereket lyukazatait megválasztani. A konkolyozórendszer összeállításánál figyelembe kell venni a malom teljesítményét és aszerint választjuk meg a gépeket is. Ki kell számítani, hogy a neki megfelelő gépeket alkalmazzuk. Nagyobb malomokban a búzát osztályozzuk és megfelelő triórokon konkolyozzuk. Ennek az a célja, hogy mennél tisztább legyen a búza és minél kevesebb búzavesztéssel járjon. Az egyes triórokat fejrostával is el lehet látni. A nagyteljesítményű trióroknak az a céljuk, hogy a búzát nagyjából megkonkolyozzák. A nagyteljesítményű trióról lejtött keveréket azután ismét osztályozhatjuk, vagy mindjárt normáltriór után konkolyozzuk. A normáltriór megválasztásával ezeknél arra törekedünk, hogy a konkolyt kiszedjük. A csigatriórok pedig a gömbölyű szemek kiválasztására felelnek meg jobban, mint pl. a bükköny. Ezeknek a gépeknek teljesítménye igen kicsi, de az utánkonykolyozásra nagyon megfelelnek, mert ide már úgyszólván kevés anyag fog jönni. Tekintettel arra, hogy ezen a koptató folyamaton a búza már az apadt és tört szemektől többnyire meg van tisztítva. A búzát a tarárról a nagyteljesítményű triórra vezetem.

Nagyteljesítményű triór.

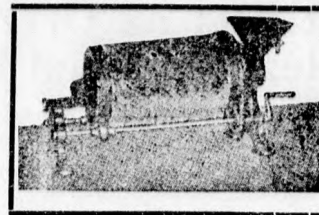
Kerületi sebessége 1.2–3 m/mp. Fordulata aszerint változik, hogy milyen átméretű gépet használunk. 500 mm átméret mellett 45 fordulat lesz percenként. A triórt 2–4% eséssel kell felállítani. Egy ilyen triór teljesítménye óránként 650–900 kg m²-kint. A triór burkolata martsejtű acéllemezéből készült. Sejtátmérete 5/4 mm, amivel minden idegen gömbölyű szemek ki fog szedni, mert a szemrosta lyukátmérete 5 mm. Tehát annál nagyobb szemek már a szemrosta kiátmenetelt.

A nagyteljesítményű triórt az állítható karal úgy kell beállítani, hogy a csigavályut szabályozza, hogy a búzában konkolyt ill. más idegen gömbölyű szem ne maradjon, aminek következtében sok búzát is ki fog szedni, amit az utánkonykolyozó rendszeren fogunk megtisztítani.

A nagyteljesítményű triór ezen teljesítményét a magas fordulat következtében éri el. Mivel a gépnek magas a fordulata, a centrifugális erő a sejtekben megülő szemeket a köpenyhez szorítja és ezáltal csak egész magasról ejti ki. A csigavályut is magasan kell állítani emiatt. A nagyteljesítményű triór a beállított ventilátorral meg van szivattyúva a beömlő részen, hogy a konkolyozás által keletkező port elszívassuk, mert ellenkező esetben a felépő centrifugális erők következtében a por a triórsejteken megülő és ezáltal a nagyobb szemű konkolyt nem engedi be, hogy a gép kiemelje. A nagyteljesítményű trióról a búzakeverék az utánkonykolyozó és osztályozó hengerek kerül. A tiszta búza pedig a mosógépre megy.

Konkolyozó és osztályozó henger.

Ez a gép áll egy normáltriórból és egy arra rászerelt osztályozó-hengerből. Azért találtam előnyösebbnek, mert nem igényel két meghajtó rendszert és kevesebb helyen elfér. Fordulata percenként 14. A triórhenger kerületi sebessége 500 mm átméret mellett 0.63 m/mp. A gép

MINTÁZÓ TRIÓR

gabonaminták megvizsgálására. Cseremalmoknál nélkülözhetetlen. **KEMÉNY MANÓ, BUDAPEST, V., Akadémia-utca 21.**

esése 8%. A triórsejt átmérete 4.5 mm. Az osztályozóhenger burkolata 1/3 részét 1.8x25 mm hosszúságú lyukazatú lemez, 2/3 részén pedig 3x25 mm lyukazatú lemez. A búza a beömlésen keresztül a triórhengerbe jut, ami kiválasztja a búzából a konkolyt és más idegen gömbölyű szemeket. A triórról az átmenet egy csigásrendszeren visszamegy a gép beömlő részére, ahol az osztályozóhengerbe jut. A triór átcsapatok pedig az egyes normal utántriórra jutnak. Az osztályozóhenger első átejtése zsákban lesz felfogva, vagy a rozs közé engedve. A második átejtés rámegegy a kettes utántriórra. Az átmenet pedig a hármass csigatriórra. Egy normaltriórnek rendszerint átlag búzánál m²-kinti teljesítménye 200–240 kg, ami attól függ, hogy milyen sejtekkel bír a triór. Martsejtű triór munkája tökéletesebb, mert a sejtek szabályosabbak és szélei élesebbek és körülbelül 20%-kal több sejt van rajta. A teljesítménye is ilyen arányban nő. Mivel azonban ez utánkonykolyozást végez, teljesítménye lényegesen kevesebb. Kb. m²-kint 150–170 kg lesz óránként. Az osztályozó henger teljesítménye m²-kint rendes körülmények között 200–280 kg, mivel azonban ennek fordulata és esése is kisebb, azonkívül többnyire másodrendű búzát fog konkolyozni, m²-kint csak 80–140 kg-ot lehet számítani. Ennek az osztályozóhengernek még annál is kevesebb lesz a teljesítménye, de az nem baj, mert annál tisztább lesz a munkája.

— (Folytatjuk.)

Olasz lisztkínálat — Magyarországnak

Bár köztudomású, hogy Olaszország nagy terményimportja mellett is egyike a legnagyobb európai lisztxportáló államoknak, mégis kicsit groteszkül hangzik, hogy Triesztből a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához lisztre és darára árukinálat érkezett. Ezt az örleménykinálatot a Kamara annak rendje és módja szerint közhírré is teszi. Valami nagy tolongás azonban nemigen lesz az ajánlatra.

Iparjogositvány korlátolt felelősségű társaság részére

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 86.616/1939. K. M. M. számú döntvénye szerint: „Az 1930:V. tc. 126. §-a értelmében a korlátolt felelősségű társaságok iparüzésére az 1922:XII. tc.-nek azokat a rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, amelyek a részvénytársaságok és szövetkezetek iparüzését szabályozzák. Ebből folyik, hogy a korlátolt felelősségű társaságnak, mint jogi személynek és nem a társaság tagjainak kell iparjogositványval bírnia, következésképpen az iparjogositvány szövegébe nem a társaság tagjainak nevével, hanem a kft. bejegyzett cégét kell bevezetni, minél fogva, ha a társaság tagjai sorában változás áll be, az az iparjogositvány szövegére befolyással nincs, sőt ezt a tényt az iparhatóságnak — nem beszélve ehelyett a 7.720/1939. M. E. számú rendelet 39. §-ában szabályozott esetről — nem is kell bejelenteni.” (A 7.720/1939. M. E. számú rendelet a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939:IV. tc. végrehajtása tárgyában adatott ki.)

MALOMGÉPEK,

malomberendezési tárgyak, tizedes és automatikus mérlegek 15, 20, 50, 100, 150, 200 kg-ig jutányosan kaphatók

EGYESÜLT MAGYAR MALOMIPAR RT.

BUDAPEST, V., UJPESTI-RAKPART 39. SZ.

TELEFON: 292-279.

SZÍVÓGÁZ-MÓTOROK

BARNASZÉN, FA, KUKORICACSUTKA, STB. ELTÜZELÉSÉRE

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V.,
VÁCI-ÚT 152. SZ. — TELEFON: 290-835.

KÁLMÁN JÓZSEF

MŰSZAKI KERESKEDŐ

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 14. SZÁM

TELEFONOK: 114-U06 ÉS 117-189

TÁVIRATCÍM: MEDICAGOGÉP

H I R E K

A hét nevezetes évforduló

Február 18-án, 1564-ben született Galileo Galilei, a világhírű csillagász, aki mint legelső mondta ki, hogy a föld saját tengelye és a nap körül forog.

Február 19-én, 1473-ban született Kopernikus N., kora legnagyobb csillagásza.

Február 19-én, 1745-ben született Volta A., a gyakorlati elektrotechnika őse.

Február 19-én, 1867-ben halt meg Mentone-ban István főherceg, I. Ferenc József fivére.

Február 20-án, 1856-ban nyitották meg a Krakó-Dembica közötti.

Február 21-én, 1844-ben a Livorno-Pisa közötti vasútvonalat.

Február 22-én, 1468-ban halt meg Gutenberg János, a könyvnyomtatás európai feltalálója.

Február 24-én, 1815-ben halt meg Fulton R. gépész, az első gőzhajó megépítője.

Gyászmise Hankóczy Jenő emlékére. A m. kir. Gabona- és Lisztkísérleti Allomás, szervezője és első vezetőjének, a korán elhunyt világhírű tudósunk emlékére, halálának első évfordulója alkalmából, március hó 2-án reggel 8 órakor gyászistentiszteletet tart a Margit-körúti Ferencesek plébániá templomában. A megboldogult tisztelői, barátai és a magyar malomipar képviselői bizonyára nagy számban fognak megjelenni, hogy hálájukat és kegyeletüket Hankóczy Jenővel szemben leadják.

Külkereskedelmi forgalmunk januárban. A Statisztikai Hivatal kimutatása szerint folyó évi január havában behozatalunk értéke 46,3 millió (39,4), kivitelünk értéke 46,00 (50,1) millió pengő volt. A zárjelben levő számok az 1939. évi januári forgalom adatai. Eszerint január havában külkereskedelmi forgalmunk 0,3 millió pengő passzívummal zárult, az előző év hasonló időszakának 10,7 millió pengő aktívumával szemben. A januári passzívumot részben a behozott készárak növekedése, részben pedig a kivitelre került mezőgazdasági termékek esőkkenése eredményezte.

Az iparfelügyeleti törvény reformja. Szakkörökben arról beszélnek, hogy az iparfelügyeleti reform küszöbön van és hogy az iparügyi minisztérium törvényelőkészítő osztálya már befejezte a reformra vonatkozó törvényes rendelkezések előmunkálatait. Sőt már ki van dolgozva a leendő törvény szövege is. Magától értetődőleg a tervezet előbb az érdekképviseletekhez kerül észrevételek, hozzászólások és esetleges óhajok megtétele végett. Hír szerint az iparfelügyelőnek jelenlegi hatásköre jelentősen bővül és ezáltal az iparügyi minisztérium kisebb és helyi jelentőségű ügyek terén tehermentesítve lesz. A reform komoly tárgyalása ősz előtt nem várható, de akkor arra okvetlenül sort kívánnak keríteni.

Iparjogosztvány megszünését kérelemre az iparhatóság is megállapítani tartozik. Ha az ipart egy évig nem gyakorolják, annak az a következménye, hogy az iparjogosztvány érvénye megszűnik. Bár ez a nemgyakorlás tényéhez fűződő jogkövetkezmény iparhatósági határozat nélkül is bekövetkezik, az iparhatóság nem zárkozhatik el attól, hogy előterjesztett kérelemre a hatálytalanná válást végrehatókkal megállapítsa, már csak azért sem, mert az iparjogosztvány a tényleges helyzet szerint való kiigazítása csak így lehetséges. (9.192/1939. Ip. M. szám.)

Gyászír. Súlyos csapás érte Kósa Sándor nagyri malomtulajdonos és a kiterjedt Kósa molnárfamiliát édesanyjuk elhalálásával, kit óriási részvét mellett, a család nagyszámú barátainak és tisztelőinek jelenlétében f. hó 18-án helyezték örök nyugalomra a római kat. egyház szertartása szerint. Az elhunyt fia, Kósa Sándor nagyri malomtulajdonos, Kósa Lajos főmolnár, Kósa Dezső főmolnár és Kósa Gyula kezelőmolnár, valamint leánya, unokái és a kiterjedt rokonság gyászolják. Igaz részvétünket ez úton fejezzük ki.

Menetjegyekedvezmény a körzeti tanonciskolát látogató tanoncoknak. A m. kir. államasutak a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztériumtól nyert felhatalmazás alapján az alább felsorolt körzeti tanonciskolákba járó tanoncok részére menettérti utazásra jogosító mértékeltárú menettérti jegyeket rendszeresített. E mértékeltárú menettérti jegyek f. évi március hó 1-től kezdődőleg kerülnek kiadásra.

A menettérti jegyek használatára olyan mindkét nembeli tanoncok jogosultak, akik a lakó- és munkahelyükön kívül fekvő és a m. kir. iparügyi minisztérium felügyelete alatt álló körzeti tanonciskolákat rendszeresen látogatják. Ezek a menettérti jegyek kizárólag a személyvonatok 3. kocsiosztályában használhatók. Sebes- és gyorsvonatokon, továbbá felsőbb kocsiosztályban még ráfizetés mellett sem érvényesek.

A körzeti szakirányú tanonciskolák f. évi március hó 1-től kezdve következő helyeken fognak működni:

Baja, Békéscsaba, Beregszász, Debrecen, Eger, Ersekújvár, Győr, Gyula, Hódmezővásárhely, Huszt, Kaposvár, Kassa, Kecskemét, Kispeszt, Komárom, Léva, Miskolc, Munkács, Nagykánizsa, Nagyszőlős, Nyíregyháza, Orosháza, Pápa, Pestszenterzseb, Pécs, Sopron, Szeged, Szekesfehervár, Szolnok, Szolyva, Szombat hely, Téesó, Újpest, Ungvár.

Az új MÁV díjszabások életbeléptetését elhalasztották. Néhány hónap előtt már hírt adtunk arról, hogy a MÁV új díjszabás ki-munkálásán dolgozik, mert a megnövekedett távolságai már nem egyeztethetők össze a régi díjszabásokkal és az ipar és kereskedelem fontos érdekeivel. Az új díjszabások közben el is készültek, de azokat az összes érdekképviseletek kifogásolták és terjedelmes, részletesen megindokolt beadványok útján kérték azok megváltoztatását, amit a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter el is rendelt, s így az új intenció szerinti díjszabások kidolgozásáig a régi tarifák maradnak hatályban. Az új díjszabás annyiban jobb a tervezetnél, hogy öt helyett hat zónát létesít, ami a mostani fuvartételeknek 30-60%-kal való csökkentését és a degresszivitás teljes érvényesülését jelentené.

Plakett Hankóczy Jenőről. A Darányi Ignác Agrár Tudományos Társaság elkészítette a m. kir. Gabona- és Lisztkísérleti Allomás megalapítójának és első igazgatójának, Hankóczy Jenőnek művészi kivitelű plakettjét. A plakettet a tudós kísérletügyi főigazgató működésének és legszebb sikereinek színe-helyén, a m. kir. Gabona- és Lisztkísérleti Allomás épületében kívánják elhelyezni. A plakett költségeit a Darányi Ignác társaság, a mezőgazdasági kísérletügyi intézetek és ezek szakbiztosítóinak adományaiból teremtették elő. A plakett leleplezése ünnepélyről annakidején értesíteni fogjuk olvasóinkat.

Postán küldött fellebbezés érvényessége. A Kihágási Tanács 6.992/1939. kih. számú végzésében a fellebbezést visszautasító másodfokú végzést megsemmisítette, mert a fellebbezést az elsőfokú ítélet kézbesítését követő tizenegyedik napon adták postára, a Rbsz. 186. §-a szerint pedig posta útján való benyújtás esetében a feladás napja határoz.

Az exportból eredő haszon és a belföldi árkalkuláció. Exporttal foglalkozó üzleti körökben megütközést keltett az utóbbi időkben, hogy egyes hatóságok szervek a belföldi árak kalkulációjának ellenőrzése és belföldi árak megállapítása alkalmával a kalkulációk anyagába az exportüzletelnél elért hasznót is be-vonták.

Ez ellen természetesen számosan szót emeltek és az ügyet az árkormánybiztos elé vitték, aki értesülésünk szerint - miután az ügyet előzőleg az illetékes minisztériumokkal letárgyalta - akként döntött, hogy a kifogásolt eljárás helytelen s hogy az exporthaszon a belföldi árak megállapításánál nem vehető figyelembe.

A döntés általános megelégedést keltett, mert kedvezőtlen döntés az országnak annyira fontos és szükséges exporttevékenységre bizonyára bénítólag hatott volna. Az exportnál elérhető haszon ugyanis más oldalról eléggé alapos ellenőrzésnek van alávetve, úgyhogy minden jogosulatlan haszonlehetőség kizártnak tekinthető.

Rövidesen szabályozzák a bab árát. Értesülésünk szerint a bab legmagasabb árát rövidesen hivatalosan meg fogja állapítani az árkormánybiztos. Hír szerint 42-45 pengő s á rak vannak tervbe véve. Ezek az árak azonban előreláthatólag nem fognak megfelelni, mert a jelenlegi jóval magasabb forgalmi árak mellett is áruhiány mutatkozik ebben a fontos közszükségleti cikkben. A borsóárak is emelkedőben vannak. A jelenlegi árak 82-85 pengő körül váltakoznak. Lencsében mindenütt nagy a kereslet, de kínálat nincs.

3-6
tonna terhet
rossz úton is szállíthat
1-2 lóval
léngörgő
lovashocin

Gyártja: ORENSTEIN ÉS KOPPEL
MAGYAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V. VILMOS-CSÁZAR-ÚT 31

 # Lisztkészletek kötelező tartása Németországban. A német gabona- és takarmányköz-pont február 3-án kibocsátott rendelete szerint minden olyan üzem, mely rozs vagy buzaörle-ményeket kenyér, vagy más sütemény, illetőleg tésztaneművé dolgozik fel, legkésőbb f. évi március hó 1-től kezdődőleg további intézkedé-sig annyi rozs, illetve buzaszalmát köteles rak-táron tartani, amennyi üzemének három heti ellátásához szükséges. Ezt a szükséges mennyi-séget az illető üzem előző évi hasonló időszaká-nak tényleg felhasznált örleménymennyisége alapján határozták meg.

Egy ismert krakkói malom pusztulása. A krakkói Ziarno-féle malom főépületei február 6-án hajnalban tövig égtek. Nagyobb mennyi-ségű terményen kívül 1200 q korpa és 250 q liszt esett a tűzvész martalékává. A kár nagy-sága és a tűz oka még ismeretlen.

A széngazdalkodási bizottság székhelye rövidesen az erre a célra berendezés alatt álló Wekerle Sándor-utca 7. szám alatt létesül. Az iroda megszervezését a Magyar Bánya- és Kö-hővállalatok Egyesülete végzi, melyre a szén-bizottság életre hívó rendelet ezt a teendőt bízta.

Az Erzsébet- és a Lujza-malom nincsenek többé. Azok, akik évek óta nem jártak Obudán, hiába keresik immár ezt a két jellegzetes ma-lomépületet. A Lujza-malomt meg a mult év-ben bontották le és telkén már tavasszal meg-kezdik nyolc hatalmas bérpalota építését, mely a környék képét teljesen meg fogja változ-tatni. Az Erzsébet-malom bontását csak né-hány hét előtt fejezték be és máris tárgyalnak a telek felosztásáról, melynek egyharmadán szintén bérpaloták fognak épülni, míg kéthar-mad részén parkot létesítenek. A Budapestben még nem is olyan régen működött 13 hatalmas malomvállalatból már csak négy van üzemben. Ezek is csak szomorú emlékei az egykor hatal-mas, virágzó és az egész világot behálózó ma-gyar malomiparnak.

Malmi cégjegyzési hírek. Komáromi Hen-germalom Felszámoló Alatt. Komárom. Gácer Jó-zsef, Márffy Ferenc, Okolicsányi József, Kiss Lajos, dr. Radda Gyula, Reznér Tibold igazgatósági tagok ebbeli minőségének és ezen minőségéből származó cégjegyzési jogosultságának megszünése, továbbá Mészáros Ferenc felszámoló ezen minősége és ebből folyó cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — Csornai Gözmalom Frankl Sándor Részvénytársaság, Csorna. Az 1939. évi december hó 29-én megtartott rendes közgyűlés határozata alapján Berecz József kereskedő csornai és Mészáros Ferenc ny. városi fő-számvevő-helyettes, győri lakos igazgatósági tagok ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága be-jegyeztetett.

Malmi közgyűlés. Tóth Ferenc és Társai Gözmalom Rt. f. é. február 24-én d. e. 11 órakor tartja Makón rendes évi közgyűlését, melyre rész-vényeseit meghívja.

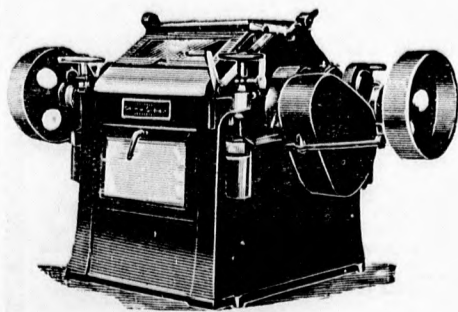
Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt.

(ezelőtt Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.)

Távíratcím: EMAG

Budapest, VI., Váci-út 19.

Telefon: 298-960

Ha az új örlési rendeletben előírt liszt-típuso-
kat és kiaknázást jelenlegi berendezésével
elérni nem tudja, forduljon hozzánk bizalommal.

INNEN-ONNAN

A világ 1939. évi nyersolajtermelése.

Noha az év első fele a hanyatlás és üzletelenség jegyében folyt le, mégis 2.075 millió hordó nyersolajat termelt a világ az 1939. évben. Ez a mennyiség már éppen 39%-kal magasabb, mint az 1929. évi rekordtermelés. A világ nyersolajtermelése egyébként a következőképpen alakult:

Nyersolajtermelés millió hordókban	1929.	1936.	1939.
U. S. A.	1007	1100	1260
Oroszország	106	200	218
Venezuela	137	155	203
A többi állam ..	242	344	394

Korábban az USA a világtermés 67%-át, most már csak 61%-át termeli, míg Oroszország a világ második legnagyobb nyersolajtermelője lett és a föld nyersolajtermésének 11%-át képviseli. Mint láthatjuk, a jelenleg annyi nemzetközi vitára okot adó romániai nyersolaj világvizonylatban egy olyan jelentéktelen tért jelent, melyet a világstatisztika külön nem is tart számon. Annál fontosabb azonban nekünk európai államoknak, mert közel van hozzánk és a tengeri szállítás veszélye és rizikója nélkül juthatunk hozzá.

Kiörlési rendelet a lengyel kormányzó-ságban. A német igazgatás alatt álló lengyel tartományokban rendeletileg léptették életbe az új kiörlési rendszabályokat. A kormányzó-ság szükségletének biztosítására elrendelték az összes gabona kötelező beszolgáltatását. További intézkedésig a rozstól 80, a búzát 70%-ra kell kiörlöni. Minden, a kormányzó-ság területén készített, vagy oda importált őrlőmenny és takarmány a Krakkóban székelő mezőgazdasági központnak vételre felajánlandó, mielőtt azt eladná, vagy bármilyen más módon forgalombahozná. Termelők részére gabonát felörlőni csak azok a kismalmok jogosultak, melyeknek napi őrlőképessége öt mázsánál nem nagyobb. A többi malom tulajdonosát arra kötelezték, hogy technikai berendezésüket oly módon javítsák meg, hogy a gabona magasfokú, de legalább is a rendelet szerinti mértékben való kiörlésére képesek legyenek.

Malomipari munkabérek emelése Angliában. A háborús Angolországban az összes nyersanyag és élelmiszerárak olyan jelentékenyen emelkedtek, hogy ennek ellensúlyozására a malomipari alkalmazottaknak béremelést engedélyeztek. A béremelés január 15-ig bír visszaható hatállyal és folyományaképpen hadipótlék címén minden malmi munkavállalónak heti 4 shillinget térítenek a rendes munkabérek felül.

A lodzi pékek lisztet csak kereskedőtől vásárolhatnak. A főkormányzó-ság elrendelte, hogy Lodz város pékjei buza- és rozsliszt szükségletüket kizárólag csak a lisztnagykereskedelem útján fedezhetik. Malmoktól közvetlenül lisztet vásárolni ezentúl tilos. A rendelet az újonnan Lodzhoz csatolt kerületekben is hatályos. Egyúttal azonnali hatállyal tilos a malmoknak lisztet közvetlenül pékeknek eladni. Az erre a célra megszervezett lisztnagykereskedelem egyébként abban a helyzetben van, hogy minden neki felajánlott lisztmennyiséget megvásároljon. A rendelet előtt kötött üzletek még lebonyolíthatók.

Transvaal múlt évi aranytermelése. Anglia lapjelentések kimutatást közölnek Transvaal 1939. évi aranytermeléséről. A pontos adatok arról tanuszkodnak, hogy az elmúlt évben Transvaal rekordot ért el az aranytermelés terén, mert míg az 1938. évi aranytermelésének értéke „csak” 85 millió fontsterling volt, addig az 1939. évben 95 millió fontsterling értékű aranyat termeltek.

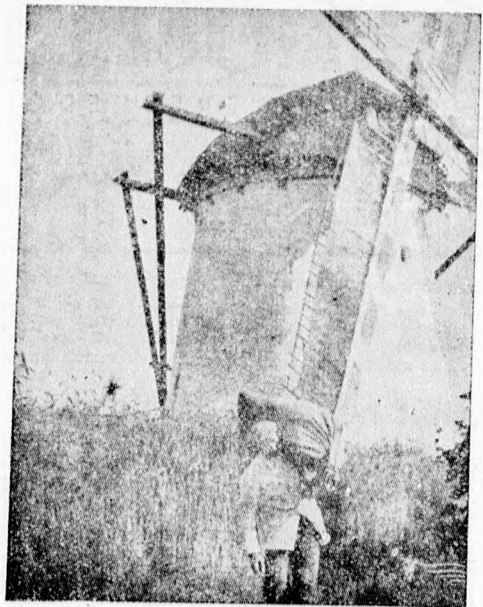
Uj olajmag termelő társaság Romániában. Az olajmag termelésének előmozdítására Romániában új német-román társaság alakult „Solagra” cég alatt, 10 millió lei alaptőkével. A társaság célja termelési szerződések és a gazdák vetőmaggal való ellátása útján az olajnövények termelésének nagyobb mérvű előmozdítása. Már eddig is volt hasonló német-román társaság Romániában, ez azonban az I. G. Farbenindustrie égisze alatt 1934. évben Sója A. G. elnevezés alatt főként a szójabab termelésének előmozdításával foglalkozott. A két társaság egyébként egyesülni fog és működését minden olajnövényre, főként azonban a napraforgóra és szójára fogja kiterjeszteni.

Honnan ered a nap energiája? Mint minden a világon, az elméletek is változnak. Most a san-franciskói Lick-féle csillagvizsgáló intézet igazgatója, dr. Kikin R. G. állított fel újabb elméletet a nap hőenergiájának származásáról. Szerinte a kaliforniai egyetemen lefolytatott kísérletek bebizonyították, hogy a nap irtózatos, elképzelhetetlen nagyságú energiáját széjjelrobbanó atomok szolgáltatják. Minden robbanó atom leadja energiáját. Mivel minden pillanat alatt számtalan atom robban a napban, energiájukból keletkezik az irtózatos, emberi agynak felfoghatatlan hőmennyiség. Dr. Kikin szerint a napot a csillagászok csak egy közép-nagyságú, egyébként közönséges csillagnak tekintik. A földön élő emberiség részére azonban a nap egy felfoghatatlanul gigantikus hőgenerátor. Annak dacára, hogy a nap tőlünk kerekén 144 millió km távolságban van és annak dacára, hogy annak a hőmennyiségnek, melyet hozzánk bocsát, a föld légkörének szigetelő hatása folytán csak fele érkezik hozzánk, annak a hőnek mennyisége, melyet a naptól kapunk, alig kiszámítható. Nevezett tudós kijelenti még, hogy a nap energiatermelése mindig állandó marad. Szerinte 15 milliárd esztendő múlva is csak 1/10 százalékkal fog esökkenni ez az energia.

Ujabb gabona exporttársaság alakult Romániában. A romániai gabona-, takarmány- és egyéb mezőgazdasági cikkek és állati termékek Németországba való kivitele céljából „Danugran” néven új német-román gabonakereskedelmi társaság alakult. A társaság részvényeit német részről hamburgi importőrök jegyezték le.

Diesel hajtóanyag közből. Alig néhány hónap előtt került a Ruhrvidéken üzembe Németország legújabb, egyben a legelső ilyen-nemű gyártelepe, a „Rheinpreussen”, mely kizárólag Dieselmotor hajtóanyag előállításával foglalkozik gyorsforgású Dieselmotorok részére. Mint ismeretes, évtizedekig olcsó árban állt a külföldi Dieselmotor hajtóanyag rendelkezésre minden mennyiségben. Ennek a körülménynek volt köszönhető a Dieselmotor rendkívüli fejlődése, tökéletesítése. Később azonban Németországban is aránylag magas vánokkal sújtották a motorhajtó anyag behozatalt, részint a külföldi fizetési eszközökkel való takarékoskodás, részint honvédelmi okokból, továbbá azért, hogy a belső piacon előállított mesterséges motorhajtó anyag fogyasztását előmozdítsák.

Nemrég azonban sikerült dr. Kölbél német kémikusnak harmadfélévi kísérletezés után egy olyan gyártási eljárást kieszelnie, melynek segítségével közből olcsó Dieselmotor hajtóanyagot lehet előállítani. A kiindulási anyagot bizonyos — a közből elkészítésénél kiváló — olaj, továbbá elgázosított pirszén, illetőleg szénhidrogén és hidrogénből a Fischer-Tropsch féle eljárással előállított, úgynevezett Kogasin II. képezi. Mindkét anyag egymástól különböző motorikus tulajdonságokkal rendelkezik s a motor meghajtására alkalmas anyagban egyesítve, egymást hasznosan kiegészítik, mint azt benzín-benzol s egyéb könnyű anyagok keverékénél már korábbról is ismerjük. Az említett kiinduló anyagok megfelelő eljárással vegyítettnek és különleges, óvótitkosítással vettettek alá. A dr. Kölbél-féle eljárással előállított motorhajtóanyag könnyen és gyorsan gyújtható s majdnem maradéktalanul ég el. E szempontból messze felette áll a természetes motorhajtóanyagoknak. A kenőolajokat nem piszkítja el s a szelepek eldugulása nem fordul elő. Mint-hogy továbbá az anyag a legmondosabb tisztító-eljáráson megy keresztül, a befeszítendő alkatrészek és szivattyúk zavartalan működését biztosítja.

Eredeti KREFELDI hernyóselyem
szitaszövetek
Magyarországon is kaphatók.
Szavatoltan elsőrangú minőség. Meglepően olcsó árak.

Vezérképviselő:
HOFER MŰSZAKI OLAJ ÉS VILLAMOSÁGI KFT.
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 55. SZ.
Telefon: 145-315

**SZERKESZTŐI
ÍZENETEK**

Rábaparti. Helyesen tudja, hogy üzletvezető (üzemvezető) csak az lehet, aki önálló iparos is lehet. A törvény azonban csak szakképzettséget követel meg, nem pedig iparendélyt, vagy mestervizsgát. Minthogy Önnek meg van a törvényben előírt szakképzettsége, önálló iparos is lehet, amint a mestervizsgát leteszi és iparendélyt kér és kap. Az üzletvezetői munkakör betöltésének azonban ez nem előfeltétele, csak a kellően igazolt szakképzettség. Minthogy pedig Önt állásából azért bocsátották el, mert munkakönyve hiányában szakképzettségét nem bírta hitelt érdemlő módon igazolni, minthogy továbbá munkakönyvét előző munkaadójának mulasztása következtében nem tudta szakképzettségének igazolására felmutatni, a mi megítélésünkben ezért Önnek előző munkaadójával szemben kártérítési joga van. Hogy kára milyen terjedelmű és hogy pénzben kifejezve milyen kártérítési összegre tarthat igényt, azt csak a bíróság döntheti el. Igényét a munkaügyi bíróságnál érvényesítheti. Helyesebb azonban a békés megegyezés, mert régi igazság, hogy jobb egy sovány egység, mint egy kövér per. Természetesen csak akkor forduljon bírósághoz, ha úgy előző munkaadója mulasztását, mint azon körülményt is hitelt érdemlő módon (tanuk, okmányok) tudja bizonyítani, hogy állását munkaadója mulasztása folytán veszítette el. Vegykielégítést azonban nem követelhet, mert először is Ön mondott fel, másodsor nem lehet egy rókáról két bőrt nyúzni.

K. István, főmolnár. Olyan táblázat, melyet Ön kér, nincs a könyvpiacra. Ilyen táblázatot minden malom maga készít magának saját viszonyai és kiörlése szerint.

Tab. A nem törvényes munkaszüneti ünnepnapon tartott munkaszünet folytán mulasztott munkások a munkavállaló hetibéréből nem vonhatók le. Csúpn arra van joga, hogy az ilyként mulasztott munkások pótlására ugyanazon vagy a rákövetkező hét köznapján a rendes munkaidőt napi két órával meghosszabbítsa, amiért külön díjazást adni nem tartozik. Természetesen csak a mulasztott munkások erejéig.

D. J. Györke. Kérdését nem értjük. Szíveskedjék újból megírni, hogy tulajdonképpen mit óhajt megtenni, mert csak akkor felelhetünk Önnek lelkiismeretesen, ha tisztában vagyunk azzal, amit kérdez. Ha költségkalkulációról van szó, akkor a malom pontos és részletes műszaki adataira, őrlőképességére, hajtóerejére stb. stb. is szükség van.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. KARACSON JENŐ

Merkantil-nyomda, (Havas Ödön) Budapest,
VIII., Vajda Hunyad-utca 43.

MEGKEZDŐDÖTT A CONCORDIA-MALOM leszerelése

A teljes berendezés darabonként is kedvező árak mellett kerül eladásra.

A malomgépeken kívül

**szerszám gépek,
hengerrovátkológépek**
stb. is eladásra kerülnek.

KENDOFF ANTAL
GÉPÉSZMÉRNÖK

BUDAPEST, XIII., LEHEL-UTCA 64. TELEFON: 298-036

Karczag és Társa műszaki cég, Budapest, VI., Lázár-u. 13

Telefon:
119-084

Cégünknel kaphatók a legrégebb svájci szitaselyemgyár,
H. Th. Pestalozzi
cég világhíró gyártmányú szitaselymei.
Várjuk rendelését.

Kitűnő szitalóképességért és minőségért szavatolunk!

Kérjen ajánlatot!

PERNYÉSZ-féle

Rizs helyett

édesfelületű verőléc nélkül nincs jó hámozás. Az üszkös és csírás gabonát is 100% biztonsággal tisztítja.

búzából fehérre hámozott **kását**, illetőleg **búzagönggyöt** gyárthat hámozógépével a szabadalmazott

PERNYÉSZ-féle

édesfelületű verőléccel.